

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

ЗНАКИ ДОРОЖНІ

Загальні технічні умови. Правила застосування

ДСТУ 4100-2002

Виготовлення знаків пожежної безпеки та дорожніх знаків

**Київ
ДЕРЖСТАНДАРТ УКРАЇНИ
2002**

- 1 РОЗРОБЛЕНО Науково-дослідним центром безпеки дорожнього руху Міністерства внутрішніх справ України
ВНЕСЕНО Міністерством внутрішніх справ України
- 2 ЗАТВЕРДЖЕНО І ВВЕДЕНО В ДІЮ наказом Держстандарту України від 3 червня 2002 р. № 326
- 3 Стандарт повністю відповідає вимогам Конвенції про дорожні знаки і сигнали (Відень, 1968 р.) і Європейської угоди, що доповнює цю Конвенцію (Женева, 1971 р.).
- 4 НА ЗАМІНУ ДСТУ 2586-94
- 5 РОЗРОБНИКИ: **В. Душник; 3. Дерех**, канд. техн. наук; **В. Кравченко; Ю. Заворицький; А. Ткаченко**

ЗМІСТ

с.

1 Сфера застосування	1
2 Нормативні посилання.....	1
3 Групи, назви, зображення, розміри	2
4 Знаки індивідуального проектування.....	34
5 Технічні вимоги	45
6 Правила приймання.....	46
7 Методи контролю.....	46
8 Маркування, пакування, транспортування і зберігання.....	50
9 Гарантії виробника	50
10 Правила застосування.....	50
Додаток А Зображення знаків на масштабній сітці.....	75
Додаток Б Шрифт на масштабній сітці.....	97
Додаток В Приклади компонування знаків індивідуального проектування.....	108

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

ЗНАКИ ДОРОЖНІ Загальні технічні умови. Правила застосування

ЗНАКИ ДОРОЖНЫЕ Общие технические условия. Правила применения

TRAFIC SIGNS

General Technical conditions.Application

Чинний від 2003-01-01

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

Цей стандарт поширюється на дорожні знаки, призначені для інформування учасників дорожнього руху щодо умов і режимів руху на дорогах і вулицях (далі — дорогах), а також правила їх застосування на усіх дорогах, що експлуатуються та будуються.

Вимоги цього стандарту є обов'язковими.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цьому стандарті є посилання на такі стандарти:

ДСТУ 2587-94 Розмітка дорожня. Технічні вимоги. Методи контролю. Правила застосування

ДСТУ 3587-97 Безпека дорожнього руху. Автомобільні дороги, вулиці та залізничні переїзди. Вимоги до експлуатаційного стану

ГОСТ 9.032-74 ЕСЗКС. Покриття лакокрасочные. Группы, технические требования и обозначения

ГОСТ 9.401-91 ЕСЗКС. Покриття лакокрасочные. Общие требования и методы ускоренных испытаний на стойкость к воздействию климатических факторов.

ГОСТ 515-77 Бумага упаковочная битумированная и дегтевая. Технические условия.

ГОСТ 2930-62 Приборы измерительные. Шрифты и знаки

ГОСТ 5959-80 Ящики из листовых древесных материалов неразборные для грузов до 200 кг. Общие технические условия

ГОСТ 7376-89 Картон гофрированный. Общие технические условия

ГОСТ 7721-89 Источники света для измерения цвета. Типы. Технические требования. Маркировка

ГОСТ 8273-75 Бумага оберточная. Технические условия

ГОСТ 10434-82 Соединения контактные электрические. Классификация. Общие технические требования

ГОСТ 12082-82 Обрешетки дощатые для грузов массой до 500 кг. Общие технические условия

ГОСТ 14192-96 Маркировка грузов

ГОСТ 15150-69 Машины, приборы и другие технические изделия. Исполнения для различных климатических районов. Категории, условия эксплуатации, хранения и транспортирования в части воздействия климатических факторов внешней среды

ГОСТ 17557-88 Колодки клеммные светотехнические. Общие технические требования

ГОСТ 25458-82 Опоры деревянные дорожных знаков. Технические требования

ГОСТ 25459-82 Опоры железобетонные дорожных знаков. Технические условия.

Видання офіційне

3 ГРУПИ, НАЗВИ, ЗОБРАЖЕННЯ, РОЗМІРИ

3.1 Стандарт встановлює сім груп дорожніх знаків:

- 1 — попереджувальні;
- 2 — пріоритету;
- 3 — заборонні;
- 4 — наказові;
- 5 — інформаційно-вказівні;
- 6 — сервісу;
- 7 — доповнювальної інформації (таблички до дорожніх знаків).

Групи, назви, номери та зображення дорожніх знаків наведено в таблицях 1—7.

3.2 Номер знака складається з номера групи, порядкового номера знака в групі, порядкового номера різновиду (у разі наявності), розділених між собою крапками.

3.3 Зображення знаків, крім знаків індивідуального проектування 5.24.1, 5.24.2, 5.45—5.48, 5.50, 5.56, 5.58.1, 5.59, 5.61.1—5.61.3 наведено у додатку А.

3.4 Літери, цифри, розділові знаки повинні бути написані шрифтом, наведеним у додатку Б.

3.5 Збільшення зображення знаків, літер, цифр і т. ін. щодо встановлених цим стандартом розмірів, повинно виконуватись фотографічним методом або за допомогою масштабною сітки.

3.6 Значення параметрів, що наносять на знаки 1.6, 1.7, 3.3, 3.15—3.20, 3.29—3.32, 4.16, 4.17, 5.20.2, 5.27, 5.30, 5.51, 5.53, 5.54, 5.59, 6.1—6.24, 7.1.1—7.2.2, 7.2.5, 7.2.6, 7.4.3—7.4.7, 7.19, 7.20 повинні братись з наведених у таблиці 8.

3.7 На знаках 5.16, 5.18, 5.24.1, 5.24.2, 5.25, 5.28, 5.51, 5.52, 5.54—5.57, 5.61.2, 5.61.3, 7.8 зображення (положення) стрілок (основного напрямку руху) повинно відповідати реальному плануванню перехресть, вимогам напрямів або схемі руху.

3.8 Допускається виготовляти знаки 4.1 —4.6 інших різновидів, ніж встановлено цим стандартом, з конфігурацією стрілок, що відповідає вимогам напрямку руху на конкретному перехресті.

3.9 У разі необхідності на знаках 5.57.1, 5.57.2, 7.1.3, 7.1.4 допускається зображати стрілки під кутом 45° до горизонталі.

3.10 На знаку 5.16 повинні зазначатись напрямки руху тільки для двох або трьох смуг, у випадку якщо ці напрямки відрізняються від дозволених напрямків руху (смугами на перехресті), які передбачені Правилами дорожнього руху.

3.11 На знаку 5.19 допускається зображати знаки, що забороняють або дозволяють рух окремих видів транспортних засобів.

На знаку 5.20.2 допускається зображати знак 4.16.

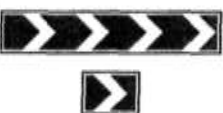
3.12 У нижній частині знаків 5.41 —5.44 повинні зазначати: назву зупинки, номер маршруту, час початку і закінчення руху, інтервали руху, назви суб'єктів, відповідальних за технічний та санітарний стан зупинки. У цьому разі допускається зміщувати і зменшувати біле тло із зображенням символу транспортного засобу вгору на 50 мм, щоб розмістити потрібну інформацію у нижній частині знака.

3.13 У нижній частині знаків сервісу у разі необхідності допускається зазначати відстань до об'єктів, розміщених спереду за ходом руху або на певній відстані від дороги, і час їхньої роботи, за аналогією з табличками 7.1.1, 7.1.3, 7.1.4, 7.4.1—7.4.7, а також іншу інформацію (тип пального, адресу, номер телефону і т. ін.) таким чином, щоб не утруднювати сприймання основної інформації.

Попереджувальні знаки

Таблиця 1

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
--------------------------	-------------	--------------------------	-------------	--------------------------	-------------

 1.1	Небезпечний поворот праворуч	 1.5.2	Звуження дороги	 1.12	Вибоїна
 1.2	Небезпечний поворот ліворуч	 1.5.3	Звуження дороги	 1.13	Слизька дорога
 1.3.1	Декілька поворотів	 1.6	Крутий підйом	 1.14	Викидання кам'яних матеріалів
 1.3.2	Декілька поворотів	 1.7	Крутий спуск	 1.15	Небезпечне узбіччя
 1.4.1	Напрямок повороту	 1.8	Виїзд на набережну або берег	 1.16	Падіння каміння
 1.4.2	Напрямок повороту	 1.9	Тунель	 1.17	Боковий вітер
 1.4.3	Напрямок повороту	 1.10	Нерівна дорога	 1.18	Низьколітаючі літаки
 1.5.1	Звуження дороги	 1.11	Пагорб	 1.19	Перехрещення з рухом по колу

Продовження таблиці 1

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
 1.20	Перехрещення з трамвайною колією	 1.25	Розвідний міст	 1.31.3	Наближення до залізничного переїзду
 1.21	Перехрещення рівнозначних доріг	 1.26	Двосторонній рух	 1.31.4	Наближення до залізничного переїзду
 1.22	Перехрещення з другорядною дорогою	 1.27	Залізничний переїзд із шлагбаумом	 1.31.5	Наближення до залізничного переїзду
 1.23.1	Прилягання другорядної дороги	 1.28	Залізничний переїзд без шлагбаума	 1.31.6	Наближення до залізничного переїзду
 1.23.2	Прилягання другорядної дороги	 1.29	Одноколійна залізниця	 1.32	Пішохідний перехід
 1.23.3	Прилягання другорядної дороги	 1.30	Багатоколійна залізниця	 1.33	Діти
 1.23.4	Прилягання другорядної дороги	 1.31.1	Наближення до залізничного переїзду	 1.34	Виїзд велосипедистів
 1.24	Світлофорне регулювання	 1.31.2	Наближення до залізничного переїзду	 1.35	Перегін худоби

Закінчення таблиці 1

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
--------------------------	-------------	--------------------------	-------------

 1.36	Дикі тварини	 1.38	Затори в дорожньому русі
 1.37	Дорожні роботи	 1.39	інша небезпека (аварійно небезпечна ділянка)

Таблиця 2

Знаки пріоритету

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
 2.1	Дати дорогу	 2.3	Головна дорога	 2.5	Перевага зустрічного руху
 2.2	Проїзд без зупинки заборонено	 2.4	Кінець головної дороги	 2.6	Перевага перед зустрічним рухом

Таблиця 3

Заборонні знаки

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
 3.1	Рух заборонено	 3.3	Рух вантажних автомобілів заборонено	 3.5	Рух тракторів заборонено
 3.2	Рух механічних транспортних засобів заборонено	 3.4	Рух з причепом заборонено	 3.6	Рух мотоциклів заборонено

Продовження таблиці 3

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
--------------------------	-------------	--------------------------	-------------	--------------------------	-------------

	Рух на мопедах заборонено		Рух транспортних засобів, маса яких перевищує ...т, заборонено		Поворот ліворуч заборонено
3.7		3.15		3.23	
	Рух на велосипедах заборонено		Рух транспортних засобів, навантаження на вісь яких перевищує ...тс, заборонено		Розворот заборонено
3.8		3.16		3.24	
	Рух пішоходів заборонено		Рух транспортних засобів, ширина яких перевищує ...м, заборонено		Обгін заборонено
3.9		3.17		3.25	
	Рух з ручними візками заборонено		Рух транспортних засобів, висота яких перевищує ...м, заборонено		Кінець заборони обгону
3.10		3.18		3.26	
	Рух гужових возів (саней) заборонено		Рух транспортних засобів, довжина яких перевищує ...м, заборонено		Обгін вантажним автомобілям заборонено
3.11		3.19		3.27	
	Рух транспортних засобів, що перевозять небезпечні вантажі, заборонено		Рух транспортних засобів без дотримання дистанції ...м, заборонено		Кінець заборони обгону вантажним автомобілям
3.12		3.20		3.28	
	Рух транспортних засобів, що перевозять вибухівку, заборонено		В'їзд заборонено		Обмеження максимальної швидкості
3.13		3.21		3.29	
	Рух транспортних засобів, що перевозять речовини, які забруднюють воду, заборонено		Поворот праворуч заборонено		Кінець обмеження максимальної швидкості
3.14		3.22		3.30	

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
 3.31	Зона обмеження максимальної швидкості	 3.36	Стоянку заборонено в непарні числа місяця	 3.41	Контроль
 3.32	Кінець зони обмеження максимальної швидкості	 3.37	Стоянку заборонено в парні числа місяця	 3.42	Кінець усіх заборон і обмежень
 3.33	Подачу звукового сигналу заборонено	 3.38	Зона обмеженої стоянки	 3.43	Небезпека
 3.34	Зупинку заборонено	 3.39	Кінець зони обмеженої стоянки		
 3.35	Стоянку заборонено	 3.40	Митниця		

Наказові знаки

Таблиця 4

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
 4.1	Рух прямо Рух праворуч	 4.3	Рух ліворуч	 4.5	Рух прямо або ліворуч
 4.2		 4.4	Рух прямо або праворуч	 4.6	Рух праворуч або ліворуч

Закінчення таблиці 4

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
 4.7	Об'їзд перешкоди з правого боку	 4.11	Рух легкових автомобілів	 4.15	Доріжка для вершників
 4.8	Об'їзд перешкоди з лівого боку	 4.12	Доріжка для велосипедистів	 4.16	Обмеження мінімальної швидкості
 4.9	Об'їзд перешкоди з правого або лівого боку	 4.13	Доріжка для пішоходів	 4.17	Кінець обмеження мінімальної швидкості
 4.10	Круговий рух	 4.14	Доріжка для пішоходів і велосипедистів		

Інформаційно-вказівні знаки

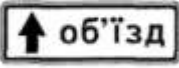
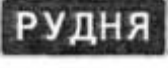
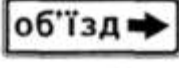
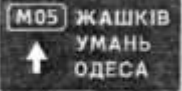
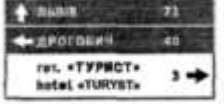
Таблиця 5

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
 5.1	Автомагістраль	 5.4	Кінець дороги для автомобілів	 5.7.1	Виїзд на дорогу з одностороннім рухом
 5.2	Кінець автомагістралі	 5.5	Дорога з одностороннім рухом	 5.7.2	Виїзд на дорогу з одностороннім рухом
 5.3	Дорога для автомобілів	 5.6	Кінець дороги з одностороннім рухом	 5.8	Дорога із смугою для руху маршрутних транспортних засобів

Продовження таблиці 5

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
 5.9	Кінець дороги із смугою для руху маршрутних транспортних засобів	 5.16	Напрямки руху по смугах	 5.21.1	Кінець додаткової смуги руху
 5.10.1	Виїзд на дорогу із смугою для руху маршрутних транспортних засобів	 5.17.1	Напрямок руху по смугах	 5.21.2	Кінець додаткової смуги руху
 5.10.2	Виїзд на дорогу із смугою для руху маршрутних транспортних засобів	 5.17.2	Напрямок руху по смугах	 5.22	Прилягання смуги для розгону транспортних засобів
 5.11	Смуга для руху маршрутних транспортних засобів	 5.18	Напрямок руху по смузі	 5.23	Прилягання додаткової смуги руху з правого боку
 5.12	Кінець смуги для руху маршрутних транспортних засобів	 5.19	Використання смуги руху	 5.24.1	Зміна напрямку руху на дорозі з розділювальною смугою
 5.13	Дорога з реверсивним рухом	 5.20.1	Початок додаткової смуги руху	 5.24.2	Зміна напрямку руху на дорозі з розділювальною смугою
 5.14	Кінець дороги з реверсивним рухом	 5.20.2	Початок додаткової смуги руху	 5.25	Смуга руху для аварійної зупинки
 5.15	Виїзд на дорогу з реверсивним рухом	 5.20.3	Початок додаткової смуги руху	 5.26	Місце для розвороту

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
 5.27	Зона для розвороту	 5.32	Кінець житлової зони	 5.37.2	Надземний пішохідний перехід
 5.28.1	Напрямок руху для вантажних автомобілів	 5.33	Пішохідна зона	 5.38	Місце для стоянки
 5.28.2	Напрямок руху для вантажних автомобілів	 5.34	Кінець пішохідної зони	 5.39	Зона стоянки
 5.29.1	Тупик	 5.35.1	Пішохідний перехід	 5.40	Кінець зони стоянки
 5.29.2	Тупик	 5.35.2	Пішохідний перехід	 5.41	Місце зупинки автобуса
 5.29.3	Тупик	 5.36.1	Підземний пішохідний перехід	 5.42	Місце зупинки трамвая
 5.30	Рекомендована швидкість	 5.36.2	Підземний пішохідний перехід	 5.43	Місце зупинки тролейбуса
 5.31	Житлова зона	 5.37.1	Надземний пішохідний перехід	 5.44	Місце зупинки таксі

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
 5.45	Початок населеного пункту	 5.51	Попередній показчик напрямків	 5.56	Схема об'їзду
 5.46	Кінець населеного пункту	 5.51	Попередній показчик напрямків	 5.57.1	Напрямок об'їзду
 5.47	Початок населеного пункту	 5.52	Попередній показчик напрямку	 5.57.2	Напрямок об'їзду
 5.48	Кінець населеного пункту	 5.52	Попередній показчик напрямку	 5.58.1	Назва об'єкта
 5.49	Показчик загальних обмежень швидкості	 5.53	Показчик напрямку	 5.58.2	Назва об'єкта
 5.50	Можливість використання дороги	 5.53	Показчик напрямку	 5.59	Показчик відстаней
 5.51	Попередній показчик напрямків	 5.54	Показчик напрямків	 5.60	Кілометровий знак
		 5.55	Схема руху	 5.61.1	Номер маршруту

Закінчення таблиці 5

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
 5.61.1	Номер маршруту	 5.61.3	Номер маршруту
 5.61.2	Номер маршруту	 5.62	Місце зупинки

Знаки сервісу

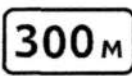
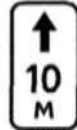
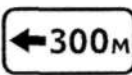
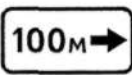
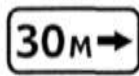
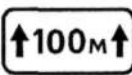
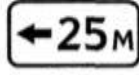
Таблиця 6

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
 6.1	Пункт першої медичної допомоги	 6.5	Пункт технічного обслуговування	 6.9	Пункт довідкової служби
 6.2	Лікарня	 6.6	Пункт миття автомобілів	 6.10	ПостДАІ
 6.3	Телефон для виклику аварійної служби	 6.7	Автозаправна станція	 6.11	Туалет
 6.4	Вогнегасник	 6.8	Телефон	 6.12	Питна вода

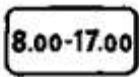
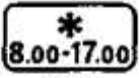
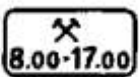
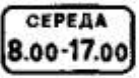
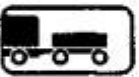
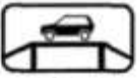
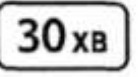
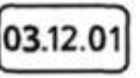
Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
 6.13	Ресторан або їдальня	 6.17	Туристична база	 6.21	Будинки для відпочинку
 6.14	Кафе	 6.18	Кемпінг	 6.22	Початок пішохідного маршруту
 6.15	Місце відпочинку	 6.19	Місце стоянки причепів у кемпінгу	 6.23	Пляж або басейн
 6.16	Готель або мотель	 6.20	Ділянка для табору автотуристів і місце стоянки причепів у кемпінгу	 6.24	Закінчення таблиці 6
					Зображення і номер знака

Таблички до дорожніх знаків

Таблиця 7

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
 7.1.1	Відстань До об'єкта	 7.2.2	Зона Дії	 7.3.1	Напрямок Дії
 7.1.2	Відстань до об'єкта	 7.2.3	Зона Дії	 7.3.2	Напрямок Дії
 7.1.3	Відстань до об'єкта	 7.2.4	Зона Дії	 7.3.3	Напрямок Дії
 7.1.4	Відстань до об'єкта	 7.2.5	Зона Дії	 7.4.1	Час Дії
 7.2.1	Зона Дії	 7.2.6	Зона Дії	 7.4.2	Час Дії
					Час Дії
					ПОНЕДІЛОК -СЕРЕДА
					7.4.3

Закінчення таблиці 7

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
 7.4.4	Час Дії	 7.5.7	Вид транспортного засобу	 7.10	Кількість поворотів
 7.4.5	Час Дії	 7.5.8	Вид транспортного засобу	 7.11	Поромна переправа
 7.4.6	Час Дії	 7.6.1	Спосіб поставлення транспортного засобу на стоянку	 7.12	Ожеледиця
 7.4.7	Час Дії	 7.6.2	Спосіб поставлення транспортного засобу на стоянку	 7.13	Вологе покриття
 7.5.1	Вид транспортного засобу	 7.6.3	Спосіб поставлення транспортного засобу на стоянку	 7.14	Платні послуги
 7.5.2	Вид транспортного засобу	 7.6.4	Спосіб поставлення транспортного засобу на стоянку	 7.15	Місце для огляду автомобілів
 7.5.3	Вид транспортного засобу	 7.6.5	Спосіб поставлення транспортного засобу на стоянку	 7.16	Сліпі пішоходи
 7.5.4	Вид транспортного засобу	 7.7	Стоянка з непрацюючим двигуном	 7.17	Інваліди
 7.5.5	Вид транспортного засобу	 7.8	Напрямок головної дороги	 7.18	Крім інвалідів
 7.5.6	Вид транспортного засобу	 7.9	Смуга руху	 7.19	Обмеження тривалості стоянки
				 7.20	Діє з...

Таблиця 8

Номер знака	Назва параметра	Значення параметра
3.17, 3.18	Лінійні величини	Кратне 0,1 м
3.19		Кратне 1,0 м
3.20, 5.27, 7.1.2		10, 15, 20, 25, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 100, 120, 150, 200, 250, 300 м
5.51, 6.1—6.24, 7.1.1, 7.1.3, 7.1.4, 7.2.1, 7.2.2, 7.2.5, 7.2.6		10, 15, 20, 25, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 100, 120, 150, 200, 250, 300, 350, 400, 500, 600, 700, 800, 900 м; у діапазоні від 1 до 10 км — кратне 0,1 км, 10 км і більше — кратне 1,0 км
5.53, 5.54, 5.59	—	Кратне 1 км (розмірність км не зазначають)
3.29, 3.30, 3.31, 3.32, 4.16, 4.17, 5.20.2	Швидкість	Кратне 10 км/год (розмірність км/год не зазначають)
5.30		Кратне 5 км/год (розмірність км/год не зазначають)
3.3	Маса	2,4; 8; 10; 15; 20; 25 т
3.15		1,5; 2; 2,5; 3; 3,5; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 12; 15; 18; 20 ті далі кратне 5 т
3.16	Сила ваги	1,5; 2; 2,5; 3; 3,5; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11 тс
7.20	Час	Число (01—31), місяць (01—12), рік (останні дві цифри)
7.4.3, 7.4.7		Дні тижня
7.4.4—7.4.7		Час доби, кратний 30 хв. (23.00; 23.30; 24.00; 0.30; 1.00 і т.д.)
7.19		30 хв.; 1 год.; 2 год.
1.6, 1.7	Похил	Кратне 1 %

3.14 На знаках 5.57.1 і 5.57.2 замість слова «об'їзд» допускається зазначати назву населеного пункту, до якого раніше рух здійснювався закритою ділянкою дороги. У цьому разі назва населеного пункту повинна бути написана великими літерами.

3.15 На знаках 1.1—1.30, 1.32—1.39, 2.1, 2.5, 3.1—3.20, 3.22 — 3.25, 3.27, 3.29, 3.33—3.37, 3.40, 3.41, 3.43 допускається не наносити зовнішню облямівку.

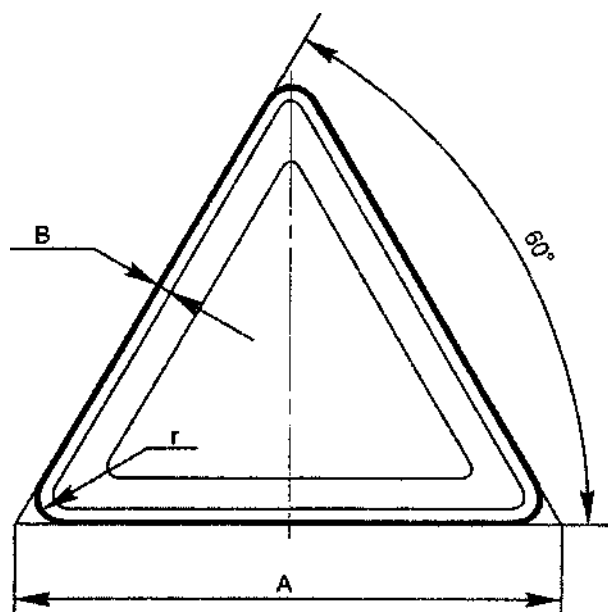
3.16 Дорожні знаки повинні виготовлятися чотирьох типорозмірів: I — малого, II — середнього, III — великого, IV—дуже великого.

3.17 Типорозміри знаків залежно від умов застосування повинні вибиратись відповідно до таблиці 9.

3.18 Розміри зображень знаків за типорозмірами повинні відповідати наведеним на рисунках 1 —8.

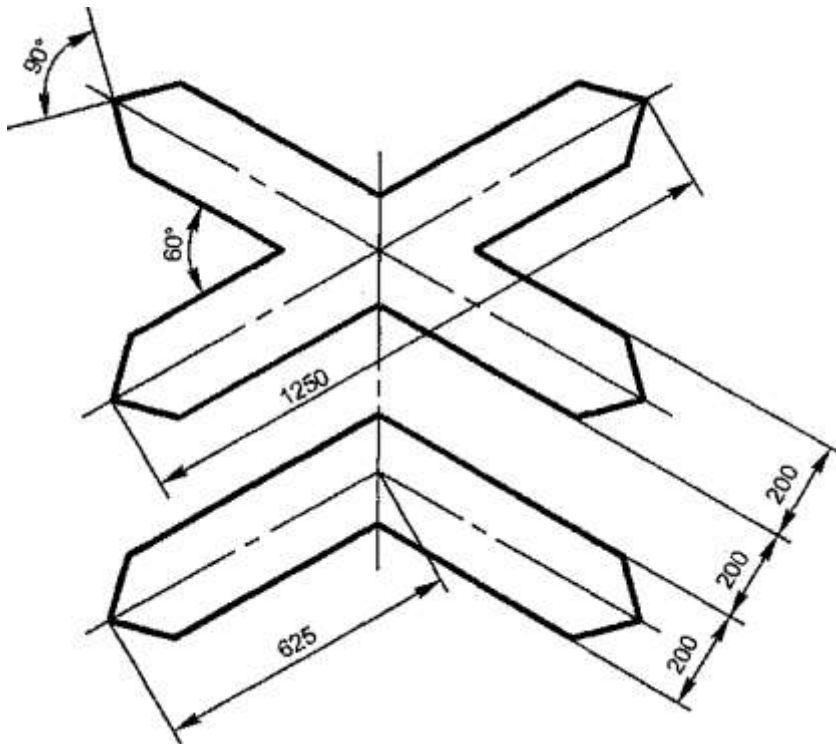
Таблиця 9

Типорозмір знака	Застосування знаків	
	поза населеними пунктами	у населених пунктах
I	Дороги з шириною проїзної частини менше 6 м	Дороги з однією смугою для руху в одному напрямку
II	Дороги з однією чи двома смугами для руху в одному напрямку	Дороги з двома смугами для руху в одному напрямку
III	Дороги з трьома і більше смугами для руху в одному напрямку, а також автомагістралі	Дороги з трьома і більше смугами для руху в одному напрямку
IV	Ремонтні роботи на автомагістралях, місця концентрації дорожньо-транспортних пригод, небезпечні ділянки — у разі обґрунтування доцільності застосування знаків	

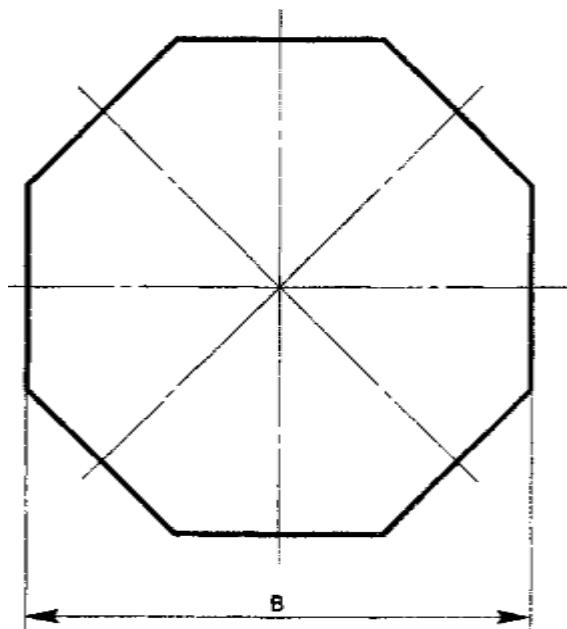
Номер знака	Типорозмір	A, мм	B, мм	г, мм
1.1-1.3.2. 1.6-1.12, 1.14-1.23.4.	I	700	10	30
1.25, 1.27, 1.28, 1.32-1.36,	II	900	15	45
1.38, 1.39, 2.1	III	1200	20	60
1.5.1-1.5.3, 1.13, 1.24, 1.26, 1.37	I II	700	10	30 45
	III	900	15	60
	IV	1200	20	75
		1500	25	

Рисунок 1

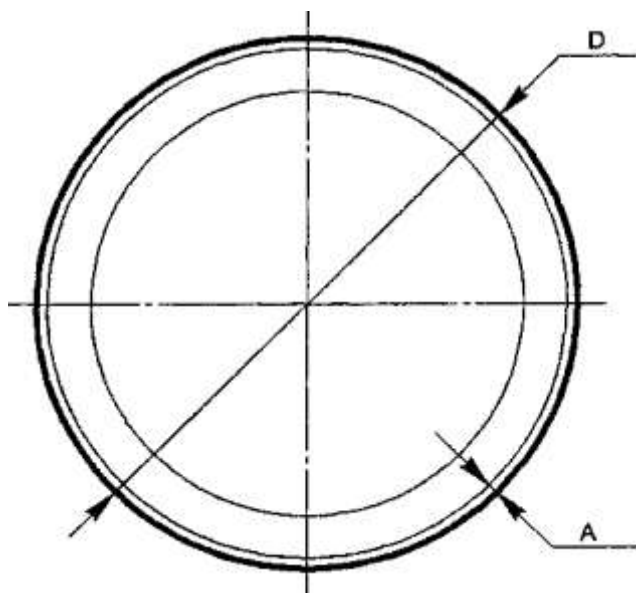
Знаки 1.29, 1.30

Рисунок 2

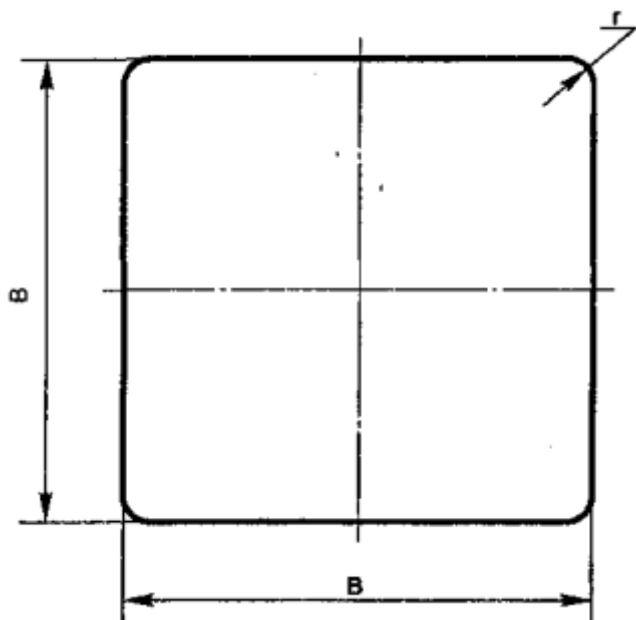
Номер знака	Типорозмір	В, мм
2.2	I	700
	II	900
	III	1200

Рисунок 3

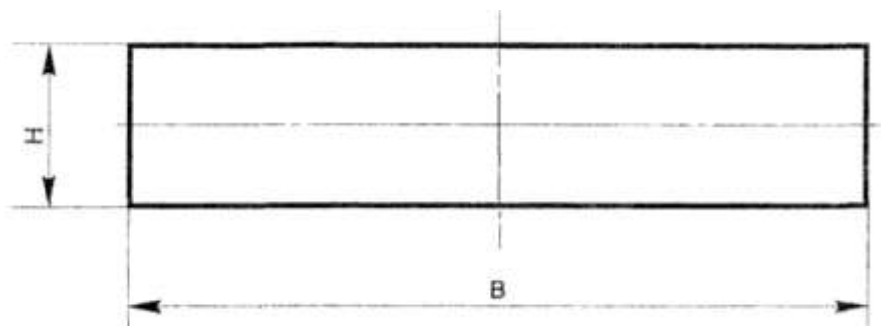
Номер знака	Типорозмір	Р, мм	А, мм
Зображення знаків 3.29, 3.30, 3.35 на знаках 3.31, 3.32, 3.38, 3.39	I II	600	10
		700	15
2.5, 3.1-3.6, 3.12-3.24, 3.26, 3.28-3.30, 3.33-3.37, 3.42, 4.1-4.11	I	600	10
	II	700	15
	III	900	20
3.7-3.11, 4.12-4.15	I II	600	10
		700	15
3.40, 3.41, 3.43, 4.16, 4.17	I II	700	15
		900	20
3.25, 3.27	I	600	10
	II	700	15
	III	900	20
	IV	1200	25

Рисунок 4

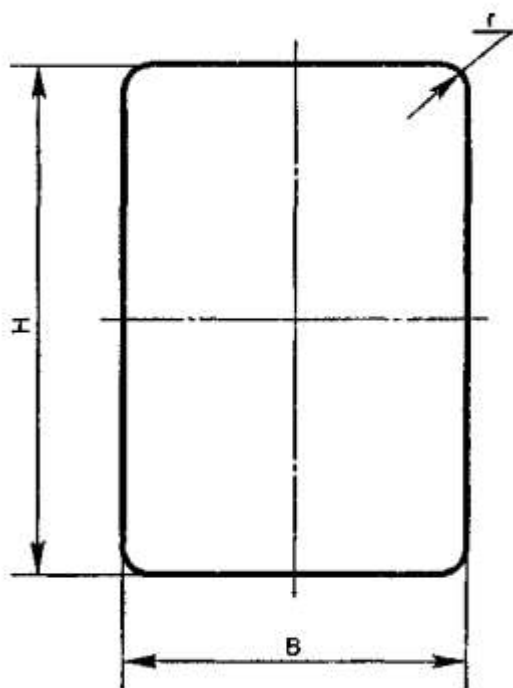
Номер знака	Типорозмір	В, мм	г, мм
2.3, 2.4, 2.6, 5.5, 5.6, 5.13-5.15, 5.29.1-5.30, 5.33-5.35.2, 5.38, 7.8	I II III	600 700 900	40
5.8-5.12, 5.18, 5.20.1-5.23, 5.25-5.27, 7.1.2	II III	700 900	40
5.36.1-5.37.2	I	600	40

Рисунок 5

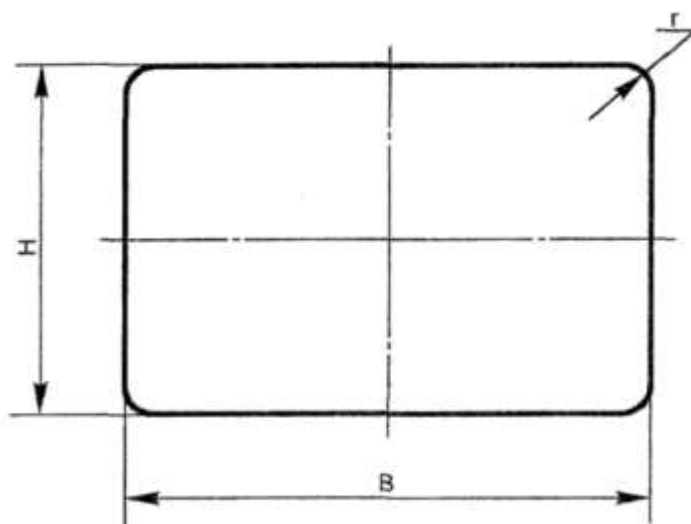
Номер знака	Типорозмір	H, мм	В, мм
1.4.1-1.4.3	I	400	1800
	II	500	2250
	III	700	3150

Рисунок 6

Номер знака	Типорозмір	H, мм	B, мм	г, мм
3.31, 3.32	II	1050	700	40
, 3.38,	III	1350	900	
5.1-5.4	III	1350	900	
5.31- 5.32.	I	900	600	
5.49	I	1200	1700	60
6.1- 6.3, 6.5,	I II	900	600	40
		1050	700	
	III	1350	900	60
6.4, 6.6, 6.8, 6.9, 6.11-6.24	I II	900	600	40
		1050	700	

Рисунок 7

Номер знака	Типорозмір	H, мм	B, мм	г, мм
1.31.1-1.31.6, 7.1.3, 7.1.4, 7.2.2-7.7, 7.9-7.20	I	300	600	40
	II	350	700	
	III	450	900	
7.1.1, 7.2.1	I	300	600	
	II	350	700	
	III	450	900	
	IV	600	1200	
5.7.1-5.7.2, 5.28.1- 5.28.2, 5.62	II	350	1050	
	III	450	1350	
5.16-5.17.2, 5.19	II	700	1400	
	III	900	1800	
5.57.1-5.57.2	II	350	1050	
5.60 (одна або дві цифри)	II	250	350	
5.60 (три цифри)	II	250	500	
5.16-5.17.2, 5.19 (для трьох смуг руху в одному напрямку)	II	700	1400	40
	III	900	1800	60
5.16-5.17.2, 5.19 (для двох смуг руху в одному напрямку)	II	700	1050	40
	III	900	1350	

Рисунок 8

3.19 Зовнішню облямівку на знаках 1.1—1.30, 1.32—1.39, 2.1, 2.5, 3.1—3.20, 3.22—3.25, 3.27, 3.29, 3.33—3.37, 3.40, 3.41, 3.43 наносять за рахунок звуження червоної облямівки.

3.20 Поле допуску розмірів знаконосців та зображень знаків не повинно перевищувати $\pm 5\%$.

4 ЗНАКИ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПРОЕКТУВАННЯ

(5.24.1, 5.24.2, 5.45 — 5.48, 5.50 — 5.56, 5.58.1—5.59, 5.61.1—5.61.3)

4.1 Типорозміри знаків і висота великої літери (h_b) на інформаційно-вказівних знаках індивідуального проектування залежно від умов застосування повинні відповідати цьому стандарту. Якщо для певних умов руху типорозмір знака не обумовлено, повинні застосовуватись знаки найближчого типорозміру.

4.2 На знаках 5.51—5.54, 5.59 повинно бути зазначено не більш ніж три назви населених пунктів або інших об'єктів для кожного з напрямків.

На знаку 5.54 повинно бути зазначено не більш ніж три напрямки руху.

Символи, піктограми тощо на інформаційно-вказівних дорожніх знаках наносяться у вигляді гербів, логотипів, ідеограм, логотипів і логознаків, зареєстрованих у встановленому порядку.

4.3 Тло знаків 5.51 і 5.52 (якщо зазначено декілька напрямків руху) повинно бути: зеленого кольору на знаках, призначених для встановлення на автомагістралях; білого кольору — в населених пунктах; синього кольору — на інших дорогах.

Якщо на знаках, призначених для встановлення в населених пунктах, зазначають тільки назви інших населених пунктів або об'єктів, рух до яких здійснюється не магістраллю, тло знаків повинно бути синього кольору.

На знаках, призначених для встановлення на автомагістралях, напис, який містить назви населених пунктів або об'єктів, рух до яких здійснюється не автомагістраллю, повинен бути виконаний на вставці з синім тлом, а на призначених для встановлення на ділянці автомагістралі в межах населеного пункту: напис, який містить назви об'єктів цього населеного пункту — на вставці з білим тлом.

На знаках, призначених для встановлення на дорогах, крім автомагістралей, напис, що містить назви населених пунктів або об'єктів, рух до яких здійснюється автомагістраллю, повинен бути виконаний на вставці із зеленим тлом.

На знаках з білим тлом напис, що містить назви інших населених пунктів або об'єктів, рух до яких повинен здійснюватись автомагістраллю, повинен бути виконаний на вставці із зеленим тлом, а якщо рух повинен здійснюватись не автомагістраллю — з синім.

Знак 5.52 у разі зазначення одного напрямку руху повинен мати: зелене тло, якщо вказують напрямок руху до населеного пункту або об'єкту, рух до якого здійснюється автомагістраллю, синє, якщо рух здійснюється не автомагістраллю, біле — якщо зазначені об'єкти розміщені в населеному пункті.

4.4 Знак 5.53 і частини знака 5.54 повинні мати зелене тло, якщо рух до зазначених на них населених пунктів або об'єктів здійснюється автомагістраллю, синє, — якщо рух здійснюється іншими дорогами, і біле тло, якщо зазначені об'єкти розміщені в населеному пункті.

У разі зазначення на знаку 5.54 декількох напрямків руху вони повинні бути розміщені в такій послідовності (зверху-вниз): прямо, наліво, направо. Якщо для одного напрямку використовуються знаки (або частина знака), які виконуються на різному тлі, то вони повинні розміщуватись таким чином ■ (зверху-вниз): зелений, синій, білий. У разі зазначення на одному тлі для одного напрямку руху декількох об'єктів, зверху вказують найближчий від місця встановлення знака об'єкт, внизу — найбільш віддалений.

4.5 Знаки 5.52, 5.53, 5.58.2, 5.59, 5.61.1 — 5.61.3, призначені для встановлення на автомагістралях, повинні мати зелене тло, а призначені для встановлення на всіх інших дорогах, ураховуючи дороги у населених пунктах — синє.

Знак 5.61.1 з літерою Е повинен мати тільки зелене тло.

4.6 Компонувальні розміри зображень знаків і написів на них повинні визначатись залежно від висоти великої літери (h_b), яку залежно від місця встановлення знака слід вибирати з ряду: 100, 150, 200, 300, 400 мм.

У разі використання на знаку двох розмірів шрифтів, розміри облямівки знака, стрілок і елементів напису, що відповідають головному напрямку, а також відстані між написом, який відповідає другорядному напрямку, і елементами, які відносяться до напису, повинні визначатись виходячи з більшої висоти великої літери (h_b). Розміри напису і стрілок для другорядних напрямків повинні визначатись виходячи з меншої висоти великої літери (h_b).

Якщо в написі, що відповідає головному напрямку руху, є назва проміжного пункту маршруту то розміри цього напису повинні визначатись виходячи з меншого розміру висоти великої літери (h_b).

Приклади компонування знаків індивідуального проектування наведено в додатку В.

4.7 Назви населених пунктів або об'єктів повинні виконуватися великими літерами, а загальні назви (площа, шосе, музей і т. ін.) при них — малими. У тому разі, коли загальні назви застосовуються самостійно, вони повинні бути написані великими літерами.

Висота великої літери (h_b) на знаках 5.45—5.48, 5.51—5.54, 5.58.1 —5.59, призначених для встановлення поза населеними пунктами, повинна дорівнювати: 300 або 400 мм — на автомагістралях, 200 або 300 мм — на дорогах з чотирма і більше смугами (крім автомагістралей), 150 або 200 мм — на дорогах з двома і трьома смугами, 100 або 150 мм — на дорогах з шириною проїзної частини меншою ніж 6 м, а призначених для встановлення в населених пунктах повинна дорівнювати: 200 або 300 мм — на швидкісних дорогах та магістральних вулицях загальноміського значення безперервного руху, 150 або 200 мм — на магістральних вулицях загальноміського значення регульованого руху і вулицях районного значення, 100 або 150 мм — на інших вулицях.

Висота великої літери (h_b) на знаку 5.56 повинна дорівнювати: 200 мм — для знаків, призначених для встановлення на дорогах поза населеними пунктами, і 100 мм — у населених пунктах.

Висота великої літери (h_b) на знаках 5.61.1 —5.61.3 повинна дорівнювати: 200 мм — на магістральних дорогах, 150 мм — на інших дорогах.

4.8 Написи на знаках повинні виконуватися шрифтом, що має більший розмір з двох, установлених для даної дороги. Допускається дворядковий напис однієї назви, напис у рядку, що містить більше ніж 10 елементів (за елемент слід приймати: літеру, цифру, оголовок стрілки, символ автомагістралі або аеропорту, зображення знака 5.61.1), а також назви другорядних пунктів маршруту виконувати шрифтом, що має менший розмір.

Написи повинні складатися з окремих літерних площадок, ширину яких для написів на синьому чи зеленому тлі наведено в таблицях 10—12. Для написів на білому чи жовтому тлі ширина літерних площадок, наведена в таблицях 10—12, залежно від висоти великої літери p_b (100, 150, 200, 300, 400 мм) відповідно повинна бути зменшена на 5; 7,5; 10; 15; 20; 25 мм з кожного боку. Так само слід зменшувати літерні площадки і для написів на синьому і зеленому тлі, якщо рядок містить більше ніж 10 елементів.

Примітка. Дворядковий напис — напис, що виконується в два рядки однією або двома мовами і стосується одного пункту маршруту.

Велика літера	Ширина літерної площадки за висоти великої літери h_B , мм				
	100	150	200	300	400
А	113	169	226	339	452
Б	102	153	204	306	408
В	102	153	204	306	408
Г	90	135	180	270	360
Ґ	90	135	180	270	360
Д	110	165	220	330	440
Е	96	144	192	288	384
Є	103	154	206	309	412
Ж	162	243	324	486	648
З	98	147	196	294	392
и	108	162	216	324	432
І	52	78	104	156	208
і	75	112	150	225	300
Й	108	162	216	324	432
к	109	163	218	327	436
Л	110	165	220	330	440
М	129	193	258	387	516
Н	107	160	214	321	428
О	109	163	218	327	436
п	106	159	212	318	424
р	100	150	200	300	400
С	103	154	206	309	412
Т	99	148	198	297	396
У	101	151	202	303	404
Ф	126	189	252	378	504
Х	102	153	204	306	408
Ц	110	165	220	330	440
Ч	102	153	204	306	408
Ш	144	216	288	432	576
Щ	148	222	296	444	592
Ь	98	147	196	294	392
Ю	145	217	290	435	580
Я	108	162	216	324	432
Є	96	144	192	288	384
ь	110	165	220	330	440
ЬІ	131	196	260	393	524
З	103	154	206	309	412

Примітка. Дробові значення ширини літерних площадок для $h_B = 150$ мм округлено до найближчого меншого цілого значення.

Закінчення таблиці 10

Мала літера	Ширина літерної площадки за висоти великої літери h_b , мм				
	100	150	200	300	400
а	86	129	172	258	344
б	91	136	182	273	363
в	87	130	174	261	358
г	75	112	150	225	300
ґ	75	112	150	225	300
д	92	138	184	276	368
е	90	135	180	270	360
є	82	123	164	246	328
ж	127	190	254	381	508
з	85	127	170	255	340
и	92	138	184	276	368
і	48	72	96	144	192
ї	49	73	98	147	196
й	92	138	184	276	368
к	90	135	180	270	360
л	90	135	180	270	360
м	105	157	210	315	420
н	90	135	180	270	360
о	90	135	180	270	360
п	90	135	180	270	360
р	94	141	188	282	376
с	88	132	176	264	352
т	78	117	156	234	312
у	84	126	168	252	336
ф	122	183	244	366	488
х	84	126	168	252	336
ц	93	139	186	279	372
ч	86	129	172	258	344
ш	122	183	244	366	488
щ	124	186	248	372	496
ь	85	127	170	255	340
ю	120	180	240	360	480
я	87	130	174	261	358
є	90	135	180	270	360
ь	91	136	182	273	364
ЬІ	115	172	230	345	460
З	82	123	164	246	328

Примітка. Дробові значення ширини літерних площадок для $h_b = 150$ мм округлено до найближчого меншого цілого значення.

Таблиця 11

Велика літера	Ширина літерної площадки за висоти великої літери h_B , мм				
	100	150	200	300	400
A	113	169	226	339	452
B	102	153	204	306	408
C	103	154	206	309	412
D	106	159	212	318	424
E	96	144	192	388	384
F	94	141	188	282	376
G	106	159	212	218	424
H	107	160	214	321	428
I	52	78	104	156	208
J	75	112	150	225	300
K	105	157	210	315	420
L	90	135	180	270	360
M	129	193	258	387	516
N	109	163	218	327	436
O	109	163	218	327	436
P	96	144	192	288	384
Q	108	162	216	324	432
R	105	157	210	315	420
S	102	153	204	306	408
T	99	148	198	297	396
U	107	160	214	321	428
V	106	159	212	318	424
W	145	217	290	435	580
X	102	153	204	306	408
Y	106	159	212	318	424
Z	101	151	202	303	404
Примітка. Дробові значення ширини літерних площадок для $h_B = 150$ мм округлено до найближчого меншого цілого значення.					

Закінчення таблиці 11

Мала літера	Ширина літерної площадки за висоти великої літери h_b , мм				
	100	150	200	300	400
a	86	129	172	258	344
в	94	141	188	282	376
с	88	132	176	264	352
d	94	141	188	282	376
e	90	135	180	270	360
f	68	102	136	204	272
g	94	141	188	282	376
h	90	135	180	270	360
i	48	72	96	144	192
j	49	73	98	147	196
k	86	129	172	258	344
l	57	85	114	171	228
m	128	192	256	384	512
n	90	135	180	270	360
o	90	135	180	270	360
p	94	141	188	282	376
q	94	141	188	282	376
r	74	111	148	222	296
s	85	127	170	255	340
t	72	108	144	216	288
u	90	135	180	170	360
v	84	126	168	252	336
w	123	184	246	369	492
x	84	126	168	252	336
y	84	126	168	252	336
z	85	127	170	255	340
Примітка. Дробові значення ширини літерних площадок для $h_b = 150$ мм округлено до найближчого меншого цілого значення.					
Мала літера	Ширина літерної площадки за висоти великої літери h_b , мм				

Таблиця 12

Цифри і розділові знаки	Ширина літерної площадки за висоти великої літери h_b , мм
-------------------------	--

	100	150	200	300	400
1	58	87	116	174	232
2	89	133	178	267	356
3	88	132	176	264	352
4	91	136	182	273	364
5	89	133	178	267	356
6	91	136	182	273	364
7	84	126	168	252	336
8	91	136	182	273	364
9	90	135	180	270	360
0	93	139	186	279	372
?	83	124	166	249	332
!	47	70	94	141	188
№	147	220	294	441	588
(	65	97	130	195	260
)	65	97	130	195	260
" (лапки)	73	109	146	219	292
" (лапки)	73	109	146	219	292
. (крапка)	43	64	86	129	172
, (кома)	43	64	86	129	172
— (тире)	91	136	182	273	364
- (дефіс)	61	91	122	183	244
' (апостроф)	48	72	96	144	192

Примітка. Дробові значення ширини літерних площадок для $h_b = 150$ мм округлено до найближчого меншого цілого значення.

4.9 Ширина облямівки на знаках повинна дорівнювати $0,12 h_b$, внутрішній радіус закруглення облямівки — $0,3 h_b$.

Ширина зовнішньої облямівки на знаках 5.45, 5.46, 5.56, 5.57.1, 5.57.2, 5.58.1 а також на знаках 5.51 — 5.54 з білим тлом повинна дорівнювати $0,06 h_b$.

На знаку 5.54 ширина лінії, що розділяє написи, які відносяться до різних напрямків, повинна дорівнювати $0,1 h_b$. На одному знаку суміжні написи з різним кольором тла розділяться лінією не повинні.

4.10 Відстані від елементів знаків до рядків (написів), а також між рядками визначають залежно від відстані до літерної площадки літери або цифри цих рядків (написів).

Відстань по горизонталі між облямівкою, написом, числом (найближчою літерою або цифрою), стрілкою, зображенням знака 5.51, символом автомагістралі або аеропорту, вставкою повинна становити від $0,3$ до $1,0 h_b$.

Відстань по вертикалі повинна становити:

між облямівкою або лінією, яка розділяє написи, і рядком (вимірюють до великих літер) — від $0,3$ до $1,0 h_b$;

між рядками — від $0,4$ до $0,8 h_b$;

на знаках 5.51—5.56 між вставкою, стрілкою і облямівкою — від $0,3$ до $1,0 h_b$.

Габаритні розміри знака повинні визначатись після його компоновання.

4.11 Розмір вставок на знаку 5.51 повинен визначатись відповідно до вимог пп.4.6—4.8. Ширина облямівки вставок повинна дорівнювати $0,1 h_B$.

4.12 Висота цифр знаків 5.61.1 зображення яких застосовується на інших знаках або вставках, повинна дорівнювати висоті великої літери (h_B), що прийнята для написів на цих знаках. При цьому ширина облямівки, що обрамляє, повинна дорівнювати $0,1 h_B$, внутрішній радіус закруглення облямівки — $0,15 h_B$, зовнішній вертикальний розмір зображення знака — $1,5 h_B$.

Зображення знаків 5.61.1 на полі знаків 5.51 і 5.52 повинно наноситись біля оголовка відповідної стрілки, на відстані $0,3 h_B$ від нього.

На знаках 5.53 і 5.54 зображення знаків 5.61.1 наноситись не повинно.

4.13 Висота символу автомагістралі або аеропорту повинна становити від $1,0$ до $1,5 h_B$, для однорядкового напису і від $2,0$ до $2,5 h_B$ для дворядкового напису назви одного населеного пункту або об'єкта. Зображення символів повинні відповідати символам знаків 1.18 і 5.1.

Символи автомагістралі або аеропорту на знаках 5.51 і 5.53 повинні розміщуватись зліва від назви населеного пункту або об'єкта. На знаках 5.51 і 5.52 у разі наявності зображення знаків 5.61.1, 5.61.2, що стосується даного населеного пункту або об'єкта, символи відносно назви населеного пункту або об'єкта повинні розміщуватись з боку, протилежного зображенню знаків 5.61.1.

4.14 На знаках 5.51—5.54, які зазначають напрямок руху до об'єктів, допускається наносити спортивні піктограми, логотипи, логознаки, які повинні розміщуватись у місці, призначеному для символів автомагістралі, аеропорту або зображення знака 5.61.1. Висота піктограми повинна бути від $1,0$ до $1,5 h_B$.

4.15 Стрілки на знаках повинні виконуватись відповідно до рисунку 9.

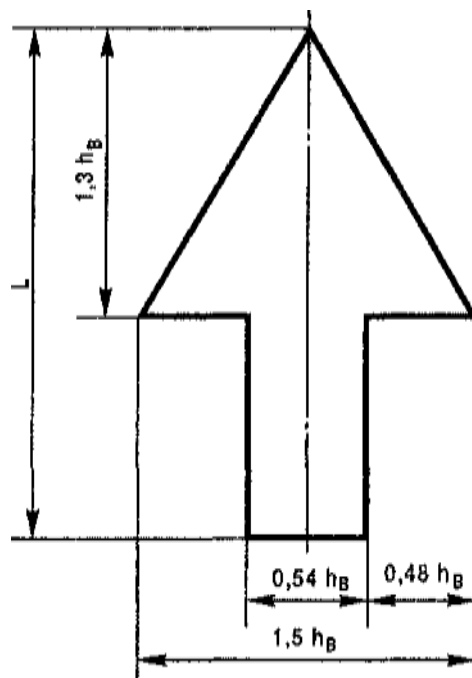

Рисунок 9

На знаках 5.52, 5.53 і 5.54 стрілки повинні бути завдовжки $2,3 h_b$ і розміщуватись симетрично відносно верхньої і нижньої облямівки (лінії, що розділяє написи). У разі вертикального розміщення стрілки допускається зменшити її довжину за рахунок стрижня до $2,0 h_b$. На знаках 5.53 і 5.56 довжина стрілок повинна вибиратись з компонувальних міркувань, ширину стрілок для другорядних напрямків допускається зменшити на 30 % відносно стрілок основного напрямку. На знаку 5.52, якщо зазначено назви декількох маршрутів, допускається збільшити розмір стрілки зберігаючи пропорції, задані на рисунку 9.

4.16 В нижній частині знака 5.51 посередині або ліворуч повинна зазначатись відстань від місця установаження знака до перехрестя. Висота цифр у цьому разі повинна відповідати найближчому меншому значенню висоти великої літери (h_b) з ряду, наведеного в п.4.6.

4.17 Якщо на знаках 5.51 — 5.53, 5.59 нанесено назви декількох пунктів маршруту, що відповідають одному напрямку руху, першим зверху зазначається пункт, найближчий до місця установаження знака.

4.18 Числа на знаку 5.59, що вказують відстань від місця установаження знака до зазначеного пункту, повинні розміщуватись праворуч від напису. Літерні площадки останніх цифр рядків повинні бути на одній вертикалі.

4.19 На знаках 5.51 і 5.56 допускається наносити зображення інших знаків, які інформують учасників руху про особливості маршруту або режиму руху. При цьому найбільший габаритний розмір зображень, що наносяться, повинен становити від 3,0 до 5,0 h_b .

4.20 Ширина червоної смуги на знаках 5.46 і 5.48 повинна дорівнювати $0,4 h_b$. Відстань по горизонталі між початком або кінцем смуги і облямівкою повинна дорівнювати висоті великої літери h_b .

4.21 Допускається складні назви населених пунктів або об'єктів подавати у два рядки, наприклад: Кам'янець-Подільський.

4.22 Власні назви на знаках слід подавати українською мовою.

На дорогах, позначених знаком 5.61.1 з зеленим тлом, на знаках 5.45—5.48, 5.51—5.54, 5.58.2, 5.59 власні назви повинні бути продубльовані англійською мовою.

Висота великої літери (h_b) на дублюючих написах повинна бути на порядок менша, крім випадків, коли $h_b = 100$ мм.

Найчастіше вживані на знаках слова допускається скорочувати. Скорочення слів українською і англійською мовами повинні відповідати наведеним у таблиці 13.

Таблиця 13

Слова		Скорочення слів	
українською мовою	англійською мовою	українською мовою	англійською мовою
Аеропорт	Airport	аерп.	Не скорочується
Бульвар	Boulevard	бул.	BLVD
Водосховище	—	вдсх	—
Вулиця	Street	вул.	Str/
Година	Hour	год.	Не скорочується
Головний	Main	голов.	M.
Гора	Mount	г.	Mt.
Готель	Hotel	гот.	Не скорочується
Долина	Valley	дол.	Val
Залізничний	—	залізн.	—
Завод	—	з-Д	—

Слова		Скорочення слів	
українською мовою	англійською мовою	українською мовою	англійською мовою
Імені	—	ім.	—
Інститут	—	ін-т	—
Канал	Canal	кан.	Не скорочується
Кілометр на годину	Kilometer per hour	км/год	Km.p.h.
Комбінат	—	к-т	—
Магазин	Shop	маг.	Не скорочується
Метр	Metre	м	m
Хвилина	Minute	хв	min
Морський	—	мор.	—
Музей	Museum	муз.	Не скорочується
Набережна	Embankment	наб.	Emb.
Область	Region	обл.	Reg.
Озеро	Lake	оз.	L
Острів	Isle	о-в	Isl
Пам'ятник	Monument	пам.	Не скорочується
Перевал	Pass	пер.	p.
Провулок	Side - street	пров.	Не скорочується
Площа	Square	пл.	sg.
Поштове відділення	Post office	п. в.	Post.
Пристань	Landing plase	прист.	Не скорочується
Проїзд	Passage	пр-д	Pass.
Проспект	Avenue	просп.	Ave.
Район	District	р-н	D.
Річка	RIVER	р-	Riv.
Річковий	—	річ.	—
Санаторій	Sanatorium	сан.	Не скорочується
Сільськогосподарський	—	с.-г.	—
Станція	—	ст.	—
Тонна	Tonne	т	t
Тупик	Blind alley	туп.	Не скорочується
Фабрика	—	ф-ка	—
Центр міста	(urban) centre	центр	Не скорочується
Шосе	Highway	ш.	Не скорочується
Примітка. Слова «місто», «село», «хутір» тощо та їх скорочення на знаках біля назви населеного пункту не пишуться.			

Українські власні назви англійською мовою відтворюють шляхом транслітерації (політерного переписування українських літер латинськими) відповідно до таблиці 14.

Таблиця 14

Українська літера	Латинська літера	Примітка	Українська літера	Латинська літера	Примітка
А	A		К	K	
Б	B		Л	L	
В	V		М	M	
Г	H, gh	Н — у більшості випадків, gh — при відтворенні сполуки -зг-			
Ґ	C		Н	N	
Д	D		О	O	
Е	E		П	P	
Є	Ye, ie	Ye — на початку слова, ie — в інших позиціях	Р	R	
			С	S	
			Т	T	
			У	U	
			Ф	F	
			Х	Kh	
Ж	Zh		Ц	Ts	
З	Z		Ч	Ch	
И	Y		Ш	Sh	
І	I		Щ	Sch	
			' (апостроф)		Не відтворюється у спрощеній транслітерації
			Ь		Не відтворюється у спрощеній транслітерації
І	I	Yi — на початку слова, i — в інших позиціях	Ю	Yu, iu	Yu — на початку слова, iu — в інших випадках
Й	Y, i	y — на початку слова, i — в інших позиціях	Я	YA, ia	
			Ї	'i	
			ьо	'o	

5 ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ

5.1 Знаки повинні виготовлятися у кліматичних виконаннях У і ХЛ, категорії розміщення 1 згідно з ГОСТ 15150, вимогами цього стандарту і технічними умовами, розробленими та погодженими у встановленому порядку.

5.2 Вимоги до конструкції

5.2.1 Знаки повинні виготовлятися з світлоповертальною поверхнею або внутрішнім освітленням. Чорні і сірі елементи зображення знаків можуть не мати світлоповертального ефекту.

Тло знаків 5.47, 5.51—5.54, 5.56, 5.58.1—5.59, призначених для застосування на дорогах четвертої і нижчих категорій, допускається виконувати несвітлоповертальним.

5.2.2 Допускається виготовляти знаки як одnobічні, так і двобічні, а також розміщувати зображення знаків, за винятком знаків пріоритету, на щиті прямокутної форми з білим світлоповертальним тлом, при цьому зображення знака також повинно мати світлоповертальний ефект. Зображення знаків на яких необхідно зосереджувати увагу водіїв допускається розміщувати на щитах з жовтим світлоповертальним тлом.

5.2.3 Конструкція знаків з внутрішнім освітленням повинна забезпечувати легкий доступ до елементів знака, які необхідно чистити чи замінювати, і місць електричних з'єднань.

5.2.4 Всі деталі і складові частини знаків повинні бути виготовлені з антикорозійних матеріалів або мати захисне покриття. Покриття повинно відповідати вимогам ГОСТ 9.032, ГОСТ 9.401.

5.2.5 Корпус і зворотний бік знака, а також усі елементи кріплення та стояк повинні бути сірого кольору.

5.2.6 Конструкція знаків з внутрішнім освітленням повинна забезпечувати щільність з'єднань скла з корпусом, необхідну для запобігання пошкодженням від дощу інтенсивністю 5 мм/хв.

5.3 Електротехнічні вимоги

5.3.1 Для приєднання знаків з внутрішнім освітленням до живильної електромережі повинна бути передбачена клемна колодка типу Св-2~4,0/250 УЗ або СОВ-2-4,0/250 УЗ згідно з вимогами ГОСТ 17557. Клемна колодка повинна бути розміщена усередині корпусу знака.

5.3.2 Опір ізоляції між струмовідними дротами, а також між ними, з'єднаними разом, і заземлювальним контактом повинен бути не менший ніж 20 МОм у холодному (знеструмленому) стані.

5.3.3 Ізоляція між струмовідними дротами, а також між ними, з'єднаними разом, і заземлювальним контактом повинна витримувати дослідну напругу 1500 В частотою 50 Гц без пробоя або перекриття не менш ніж 1 хв.

5.3.4 Для внутрішньої електромережі освітлюваних знаків повинен застосовуватись мідний дріт перерізом не менш ніж 1 мм^2 з ізоляцією, розрахованою на напругу не нижчу ніж 660 В змінного струму частотою 50 Гц.

5.3.5 Для заземлювання металевих неструмовідних частин знак повинен мати контактний затискач відповідно до вимог ГОСТ 10434 з умовним позначенням заземлення згідно з вимогами ГОСТ 2930. Заземлювальні дроти повинні мати маркування або забарвленість, відмінну від забарвленості фазових дротів.

5.4 Фотометричні характеристики

5.4.1 Яскравість елементів зображення знаків з внутрішнім освітленням повинна бути: $150\text{—}300 \text{ кд}\cdot\text{м}^{-2}$ — для білого кольору; $15\text{—}35 \text{ кд}\cdot\text{м}^{-2}$ — для червоного, $45\text{—}100 \text{ кд}\cdot\text{м}^{-2}$ — для жовтого, $10\text{—}20 \text{ кд}\cdot\text{м}^{-2}$ — для зеленого, $7\text{—}17 \text{ кд}\cdot\text{м}^{-2}$ — для синього.

5.4.2 Знаки з внутрішнім освітлюванням повинні мати рівномірний розподіл яскравості на все поле зображення.

5.4.3 Питомий коефіцієнт сили світла знаків із світлоповертальною поверхнею за умови, що кут відхилення $\alpha = 20^\circ$ і кут освітлювання $\beta = 5^\circ$, повинен бути не менший ніж: $50 \text{ кд}\cdot\text{лк}^{-1}\cdot\text{м}^{-2}$ — для білого кольору; $35 \text{ кд}\cdot\text{лк}^{-1}\cdot\text{м}^{-2}$ — для жовтого; $20 \text{ кд}\cdot\text{лк}^{-1}\cdot\text{м}^{-2}$ — для оранжевого; $10 \text{ кд}\cdot\text{лк}^{-1}\cdot\text{м}^{-2}$ — для червоного; $7 \text{ кд}\cdot\text{лк}^{-1}\cdot\text{м}^{-2}$ — для зеленого; $2 \text{ кд}\cdot\text{лк}^{-1}\cdot\text{м}^{-2}$ — для синього.

5.5 Колориметричні характеристики

5.5.1 Зображення знаків слід виконувати поліграфічними або іншими фарбами, які забезпечують

колориметричні характеристики, наведені в таблиці 15.

Таблиця 15

Колір		Координати кольоровості кутових точок допустимих колірних ділянок				Координати кольоровості кутових точок основних колірних ділянок				Коефіцієнт яскравості P,%
		Номери кутових точок колірних ділянок на рисунку 10								
		1	2	3	4	Г	2'	3'	4'	
Чорний		Не нормується								Не>3
Сірий										7-25
Білий	х у	0,285	0,340	0,355	0,300	0,300	0,315	0,334	0,320	>65
		0,315	0,370	0,355	0,300	0,330	0,345	0,334	0,320	
Червоний	х у	0,517	0,654	0,710	0,540	0,537	0,567	0,567	0,537	7-15
		0,334	0,346	0,290	0,300	0,327	0,327	0,307	0,307	
Оранжевий	х у	0,51	0,578	0,618	0,52	0,52	0,54	0,54	0,52	>12
		0,39	0,422	0,38	0,36	0,39	0,39	0,375	0,375	
Жовтий	х у	0,452	0,488	0,540	0,495	0,476	0,500	0,500	0,476	45-65
		0,471	0,511	0,460	0,432	0,474	0,474	0,454	0,454	
Зелений	х у	0,014	0,300	0,304	0,216	0,259	0,289	0,289	0,259	7-14
		0,482	0,690	0,415	0,370	0,449	0,449	0,419	0,419	
Синій	х у	0,080	0,206	0,230	0,138	0,186	0,206	0,206	0,186	5-14
		0,164	0,247	0,180	0,036	0,200	0,200	0,180	0,180	

5.5.2 Для знаків з внутрішнім освітлюванням координати кольоровості x , y і коефіцієнти яскравості B , які визначають в колориметричній системі МКО (Публікація Міжнародної Комісії з освітлювання № 15 (Е-1.3.1), 1971 р. Центральне бюро МКО, том 4), за джерела світла C у відповідності до вимог ГОСТ 7721, повинні відповідати таблиці 15 і рисунку 10.

6 ПРАВИЛА ПРИЙМАННЯ

6.1 Щоб перевірити відповідність дорожніх знаків вимогам цього стандарту підприємство-виробник повинно проводити приймально-здавальні і періодичні випробування.

6.2 Обсяг випробувань та їх періодичність повинні зазначатись у технічних умовах на знаки конкретних видів.

7 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

7.1 Випробовування повинні проводитись за температури повітря $+(25 \pm 10) ^\circ\text{C}$, відносної вологості (45—80) %, атмосферного тиску 630—800 мм рт.ст.

7.2 Міцність лакофарбового покриття (п.5.2.4) перевіряють шляхом нанесення на покриття сталевим вістрям перехресних подряпин до основного матеріалу. В місці перетину подряпин не повинно бути відшарування покриття.

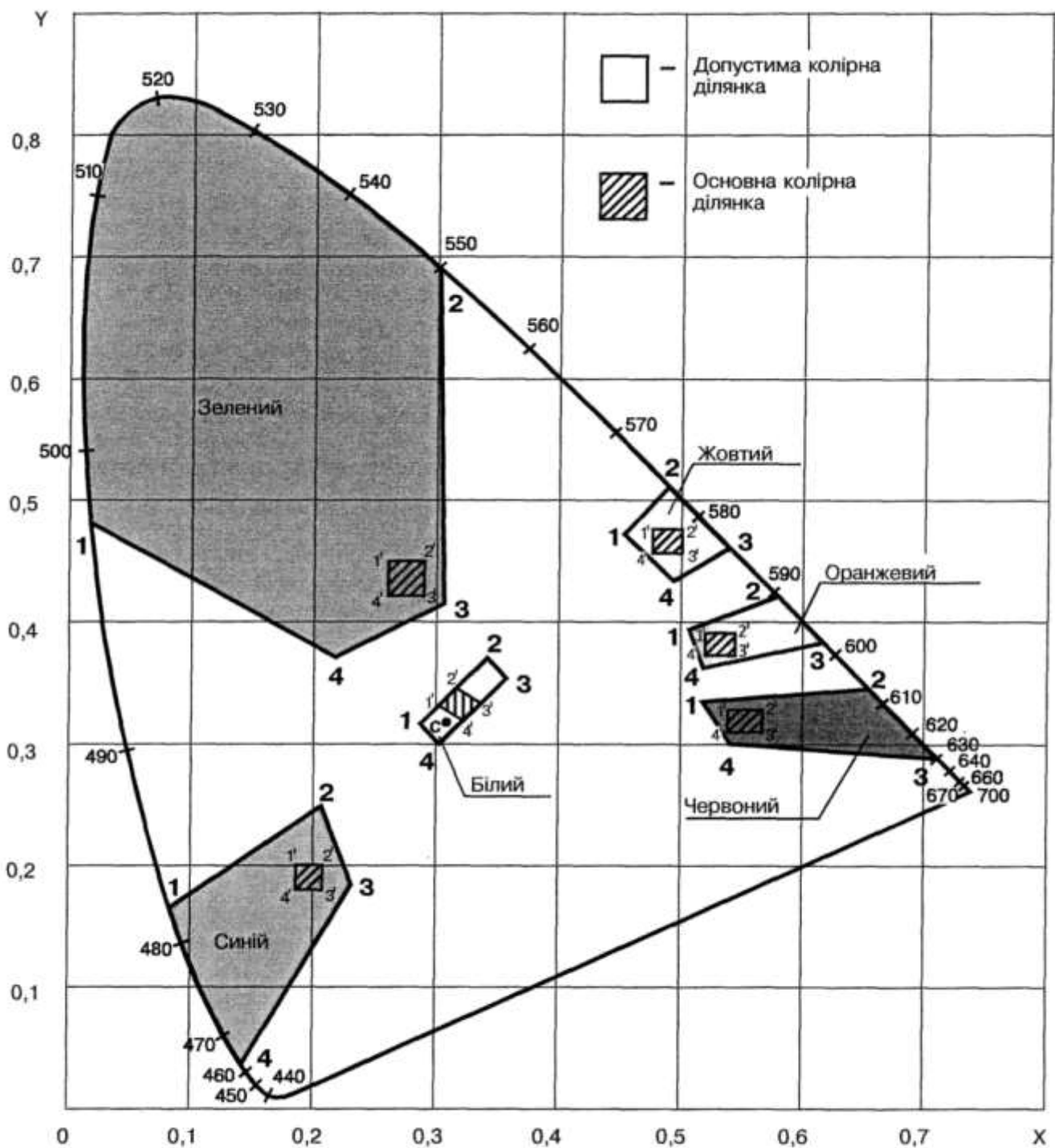

Рисунок 10

7.3 Відповідність вимогам п.5.2.6 перевіряють таким чином:

— знаки встановлюють у робоче положення і спрямовують на них дрібні струмені води під тиском 203,68 кПа, що падають з висоти 1,5—2 м від верхньої точки знаків під кутом $(30 \pm 2)^\circ$ до вертикалі і перекривають габаритні розміри знаків не менш ніж на 200 мм. Температура води — від $+3$ до $+20$ °С. Тривалість випробовування — 15 хв. Через кожні 3 хв знаки повертають навколо вертикальної осі на кут 90° . Допускається переривати випробовування на час повороту знаків;

— після закінчення випробувань із зовнішніх поверхонь витирають воду, відкривають і оглядають знаки. Знаки вважають такими, що витримали випробовування, якщо на лампах і контактах не буде виявлено крапель води.

7.4 Опір ізоляції (п.5.3.2) перевіряють без ламп. Опір ізоляції повинен вимірюватись мегомметром постійного струму напругою 500 В з похибкою вимірювання ± 15 %.

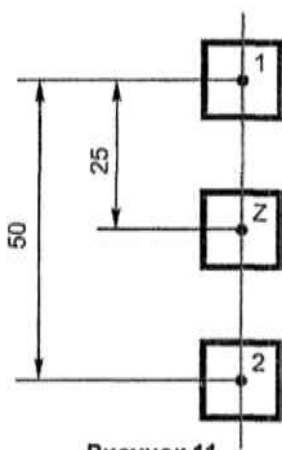
7.5 Електричну міцність ізоляції (п.5.3.3) перевіряють без ламп на високовольтному обладнанні змінного струму частотою 50 Гц, потужністю не менш ніж 500 Вт. Напругу підвищують плавно від нуля або від значення, що не перевищує номінального, до випробувального значення протягом 20 с.

Під випробувальною напругою знаки витримують протягом 1 хв після чого напругу плавно, не менш ніж за 10 с, знижують до нуля. Похибка вимірювання не повинна перевищувати ± 5 %.

7.6 Щоб перевірити яскравість (п.5.4.1), зображення знака розділяють на рівні ділянки квадратної форми зі стороною не більш ніж 50 мм. Яскравість вимірюють фотоелектричним фотометром у центрі кожної ділянки і визначають її середньоарифметичне значення для кожного кольору.

7.7 Рівномірність розподілу яскравості (п.5.4.2) проводять для зібраних знаків в такій послідовності:

для кожного кольору візуально виділяють на поверхні знака дві площадки з центрами в точках 1 і 2 з найбільшим можливим перепадом яскравості, розташованих на відстані 50 мм одна від одної. Схему виконання наведено на рисунку 11;

вимірюють фотоелектричним фотометром величини яскравості L_1 , L_2 , L_z (кд·м⁻²) відповідно в точках 1, 2 і Z, симетрично розміщеній між точками 1 і 2, і визначають рівномірність розподілу яскравості, яку вважають допустимою у разі дотримання нерівності:

$$L_1 - L_2 \leq 0.5 L_z$$

7.8 Питомий коефіцієнт сили світла (п.5.4.3) перевіряють фотоелектричним методом. Для вимірювання використовують пристрої і обладнання призначені для вимірювання питомого коефіцієнта сили світла.

Вимірювання координат кольоровості X, Y коефіцієнта яскравості β (п.5.5.1) проводять за освітлення джерелом світла C згідно з вимогами ГОСТ 7721 під кутом 45° , а спостереження — в напрямку перпендикуляра до поверхні.

Допускається контроль кольору проводити візуально методом порівняння за зразками кольору, затвердженими в установленому порядку.

7.10 Світлоповертальний ефект (п.5.2.1), наявність маркування (п.5.3.5) перевіряють візуально.

8 МАРКУВАННЯ, ПАКУВАННЯ, ТРАНСПОРТУВАННЯ І ЗБЕРІГАННЯ

8.1 На корпусі знака або спеціальній табличці, прикріпленій до знака, повинно бути нанесене

маркування, що містить такі відомості:

товарний знак підприємства-виробника;

дату виготовлення;

позначення цього стандарту і технічних умов.

Крім цього, на знаках з внутрішнім освітленням необхідно зазначати:

номінальну напругу у вольтах;

кількість ламп;

номінальну потужність кожної лампи.

8.2 Готові знаки повинні бути обгорнуті в пакувальний згідно з ГОСТ 8273 або вологонепроникний згідно з ГОСТ 515 папір і складені в дощані обрешітки згідно з ГОСТ 12082 або фанерні ящики згідно з ГОСТ 5959. Дозволяється в обґрунтованих випадках упаковувати знаки в пакувальний картон згідно з ГОСТ 7376.

8.3 Маркування транспортної тари — згідно з ГОСТ 14192.

8.4 У разі транспортування світлоповертальних знаків повинні застосовувати прокладкові матеріали.

8.5 Умови зберігання і транспортування знаків для врахування впливу кліматичних факторів — за групою умов зберігання ОЖ4 ГОСТ 15150.

9 ГАРАНТІЇ ВИРОБНИКА

9.1 Підприємство-виробник повинно гарантувати відповідність знаків вимогам цього стандарту у разі дотримання умов експлуатації, транспортування і зберігання.

9.2 Гарантійний строк для знаків з внутрішнім і зовнішнім освітленням — два роки, а для знаків з світлоповертальною поверхнею — один рік від дня введення в експлуатацію.

10 ПРАВИЛА ЗАСТОСУВАННЯ

10.1 Загальні положення

10.1.1 Дорожні знаки повинні розташовуватись так, щоб їх добре бачили учасники дорожнього руху як у світлий, так і в темний час доби, була забезпечена зручність експлуатації і обслуговування, а також було неможливе їх ненавмисне пошкодження. При цьому вони не повинні бути затулені від учасників дорожнього руху будь-якими перешкодами (зеленими насадженнями, щоглами зовнішнього освітлення тощо.).

Під час розташування дорожніх знаків повинна бути забезпечена спрямованість інформації, яку вони передають, тільки до тих учасників руху, для яких її призначено.

На ділянках доріг, де дорожню розмітку важко побачити (сніг, бруд тощо) або не можна відновити, повинні бути установлені відповідні за змістом дорожні знаки.

10.1.2 Встановлення чи демонтаж дорожніх знаків без узгодження з підрозділами Державтоінспекції МВС України заборонено.

10.1.3 Дорожні знаки, застосування яких було викликане причинами тимчасового характеру (дорожньоремонтні роботи, сезонні особливості руху тощо), повинні виконуватися на жовтому тлі або установлюватися на щитах жовтого кольору, розміри яких повинні перевищувати розміри знака не менше ніж на 0,1 м. Ці знаки повинні бути негайно демонтовані після усунення зазначених причин тимчасового характеру. При цьому знаки допускається закривати чохлами.

10.1.4 Дорожні знаки допускається застосовувати у випадках, не передбачених цим стандартом, якщо необхідність їхнього застосування обґрунтована конкретними умовами дорожнього руху.

10.1.5 З дозволу Головного Управління Державтоінспекції МВС України та НДЦ БДР МВС України в експериментальному порядку допускається застосовувати дорожні знаки, не встановлені чинними стандартами і технічними умовами, зокрема керовані дорожні знаки і табло із змінною інформацією. При цьому в необхідних випадках для своєчасного інформування учасників руху на експериментальній ділянці дороги повинні бути встановлені транспаранти, які б пояснювали зміст і значення експерименту, що проводиться.

10.1.6 Дозволяється експлуатація встановлених дорожніх знаків із зображенням символів відповідно до попереднього видання цього стандарту до закінчення терміну експлуатації.

10.2 Загальні вимоги

10.2.1 Знаки із світлоповертальною поверхнею повинні застосовуватись на ділянках доріг без стаціонарного освітлення, знаки з внутрішнім освітленням — на ділянках доріг із стаціонарним освітленням, увімкненим на весь темний час доби.

Знаки із світлоповертальною поверхнею допускається застосовувати на ділянках доріг із стаціонарним освітленням, якщо буде забезпечено видимість знаків з відстані не менш ніж 100 м як у світлий, так і в темний час доби.

10.2.2 В одному поперечному перетині дороги допускається встановлювати не більше як три знаки, без урахування дублюючих знаків і табличок до дорожніх знаків.

Черговість розміщення знаків різних груп на одній опорі (зверху-вниз або зліва-направо) повинна бути наступна:

- знаки пріоритету;
- попереджувальні знаки;
- наказові знаки;
- заборонні знаки;
- інформаційно-вказівні знаки;
- знаки сервісу.

У разі розміщення на одній опорі знаків однієї групи, їх розташовують відповідно до номера знака в групі.

10.2.3 Знаки, установлені на дорозі послідовно, за винятком знаків, установлених на перехресті, повинні бути розташовані поза населеними пунктами на відстані не менш ніж 50 м, а в населених пунктах — не менш ніж 25 м між поперечними перетинами дороги в яких встановлені знаки.

10.2.4 Дорожні знаки повинні встановлюватись з правого боку дороги поза проїзною частиною та узбіччям (допускається встановлювати на присипній бермі), на тротуарі, розділювальній смузі, газоні тощо та над дорогою, крім випадків, що спеціально обумовлені цим стандартом. На дорогах з двома і більше смугами для руху в одному напрямку знаки можуть дублюватись. Необхідність дублювання знаків визначають залежно від конкретних дорожніх умов. Дублюючі знаки повинні встановлюватись на розділювальній смузі, а у разі її відсутності — над дорогою або на лівому боці дороги, якщо для руху у зустрічному напрямку є не більше ніж дві смуги.

10.2.5 Відстань від краю проїзної частини, а за наявності узбіччя — від брівки земляного полотна до найближчого до неї краю знака, установленного збоку від проїзної частини, повинна становити від 0,5 до 2 м, а до краю інформаційно-вказівних знаків 5.45 — 5.48, 5.51, 5.53, 5.54, 5.56, 5.58.2, 5.59, 5.61.1 — 5.61.3 — від 0,5 до 5,0 м.

10.2.6 За складних умов (біля урвищ, виступів скель, парапетів тощо) допускається встановлювати знаки на узбіччях. У цьому разі відстань між краєм проїзної частини і найближчим до неї краєм знака повинна становити не менш ніж 1 м, а висота установлення має бути не менш ніж 2 м.

10.2.7 У разі відсутності огорожень бар'єрного або парасетного типу знаки, розташовані на узбіччі, а також на розділювальній смузі, повинні встановлюватись на безпечних опорах (згідно з ГОСТ 25458 або ГОСТ 25459). Верхній обріз фундаменту опори знака повинен бути виконаний урівень з поверхнею узбіччя, розділювальної смуги або присипної берми.

10.2.8 В місцях проведення робіт на проїзній частині і у разі оперативних змін у схемах організації руху тимчасові знаки на переносних опорах допускається встановлювати на проїзній частині. На дорогах поза населеними пунктами тимчасові дорожні знаки допускається встановлювати на опорах жовтого кольору.

10.2.9 Відстань від нижнього краю знака (без урахування попереджувальних знаків 1.31.1—1.31.6 і табличок до дорожніх знаків) до поверхні дорожнього покриття (висота установлення) крім випадків, спеціально обумовлених стандартом, повинна становити:

— від 1,5 до 2,2 м — у разі установлення збоку від дороги поза населеними пунктами, від 2,0 до 4,0 м — у населених пунктах;

— не менш ніж 0,6 м — у разі установаження на острівцях безпеки і на проїзній частині дороги;
 — від 5,0 до 6,0 м — у разі розміщення над проїзною частиною; у разі розміщення знаків на прогінних конструкціях штучних споруд і за відстані від поверхні дорожнього покриття до низу прогінної конструкції споруди менш ніж 5 м, знаки не повинні виступати за їхній нижній край.

Висоту установаження знаків, розміщених збоку від дороги, визначають від поверхні дорожнього покриття на краю проїзної частини.

Якщо знаки розміщено один під одним, висоту установаження визначають за нижнім знаком.

10.2.10 Відстань між сусідніми знаками, розміщеними на одній опорі, що поширюють свою дію на ту саму проїзну частину, за винятком знаків, виконаних в одному корпусі, повинна становити від 50 до 200 мм.

10.2.11 Знаки не повинні установажуватись на відстані меншій ніж 1 м від проводів лінії високої напруги. В межах охоронної зони високовольтних ліній підвішувати знаки на тросах-розтяжках забороняється.

10.3 Попереджувальні знаки

10.3.1 Попереджувальні знаки застосовують для інформування учасників руху про характер небезпеки і розташованість небезпечної ділянки дороги, рух якою потребує вжиття заходів відповідно до попередження на знаках.

10.3.2 Поза населеними пунктами попереджувальні знаки, крім знаків 1.4.1 — 1.4.3, 1.29—1.31.6, повинні установажуватись на відстані від 150 до 300 м, а в населених пунктах — на відстані 50—100 м від початку небезпечної ділянки.

. Якщо початок небезпечної ділянки закритий від водія крутим поворотом, переломом поздовжнього профілю, спорудою тощо, допускається установажувати попереджувальні знаки на іншій відстані, яку зазначають у цьому разі на табличці 7.1.1.

10.3.3 Якщо між попереджувальним знаком і початком небезпечної ділянки є перехрестя, за цим перехрестям допускається установажувати повторний попереджувальний знак з табличкою 7.1.1. Якщо відстань між початком небезпечної ділянки і перехрестям менша ніж 20 м, то на дорозі, що перетинається допускається установажувати відповідний знак з табличкою 7.1.3 або 7.1.4 на відстані до 50 м від перехрестя.

10.3.4 Знаки 1.8, 1.13—1.16, 1.25, 1.27, 1.28, 1.33, 1.37 повинні повторно встановлюватись поза населеними пунктами, а знаки 1.33, 1.37 — і в населених пунктах. Другий знак повинен бути установлений на відстані не меншій ніж 50 м від початку небезпечної ділянки.

10.3.5 Знаки 1.1 «Небезпечний поворот праворуч» і 1.2 «Небезпечний поворот ліворуч» повинні установажуватись перед кривими в плані з радіусом меншим ніж 500 м поза населеними пунктами, і меншим ніж 150 м — у населених пунктах.

10.3.6 Знаки 1.3.1 і 1.3.2 «Декілька поворотів» повинні установажуватись перед двома і більше кривими в плані, що йдуть одна за одною, і відстань між якими менша ніж 300 м поза населеними пунктами, 100 м — у населених пунктах.

Відстань між сусідніми кривими в плані визначають між кінцем однієї і початком наступної кривої протилежного напрямку.

За наявності трьох і більше кривих у плані, що йдуть одна за одною, із знаками 1.3.1 і 1.3.2 потрібно застосовувати табличку 7.10 з зазначенням кількості кривих.

Допускається зазначати кількість поворотів і на самих знаках 1.3.1, 1.3.2.

10.3.7 Знаки 1.4.1 і 1.4.2 «Напрямок повороту» повинні застосовуватись для зазначання напрямку повороту на кривих у плані малого радіуса з обмеженою оглядовістю за якої неможливо забезпечити відстань видимості згідно з вимогами ДСТУ 3587, якщо під час наближення до кривої визначити напрямок повороту важко, і їх слід встановлювати із зовнішнього боку кривої на продовженні осі смуги (смуг), якою здійснюється рух до повороту. Протягом однієї кривої знаки допускається повторювати.

Допускається установажувати знак 1.4.1 на розділювальному острівці перехрестя із круговим рухом.

Знаки 1.4.1 і 1.4.2 повинні бути установлені на висоті від 1 до 1,5 м.

На кривих у плані радіусом менше 1000 м поза населеними пунктами і менше 250 м у населених пунктах замість знаків 1.4.1, 1.4.2 дозволяється застосовувати знаки, що являють собою частину знака 1.4.1, 1.4.2 {одна стрілка}. В цьому разі вони повинні повторюватись вздовж кривої на відстані, зазначеній в таблиці 16, залежно від радіуса кривої.

Таблиця 16

Радіус кривої, м	менше 25	25-45	45-70	70-100	100-150	150-250	250-350
------------------	----------	-------	-------	--------	---------	---------	---------

Відстань між знаками, м	3	5	8	10	15	22	30
Радіус кривої, м	350-450	450-550	550-650	650-750	750-850	850-950	950-1000
Відстань між знаками, м	40	45	50	60	65	75	85

10.3.8 Знак 1.4.3 «Напрямок повороту» повинен установлюватись на Т-подібних перехрестях і розгалуженнях доріг, якщо є небезпека їх проїзду транспортними засобами в прямому напрямку.

На Т-подібних перехрестях знак 1.4.3 слід установлювати навпроти проїзду, який не має продовження, на розгалуженнях доріг — безпосередньо за місцем, де розгалужуються проїзні частини доріг. Знак 1.4.3 повинен бути установлений на висоті від 1 до 1,5 м.

10.3.9 В місцях проведення дорожніх робіт допускається застосовувати знаки 1.4.1—1.4.3 для додаткового зазначення напрямку об'їзду ділянки, що ремонтується. Знаки в цьому разі повинні розташовуватись на огорожувальних бар'єрах.

10.3.10 Знаки 1.5.1—1.5.3 «Звуження дороги» повинні установлюватись поза населеними пунктами перед ділянками доріг, де ширина проїзної частини зменшується більше ніж на 0,5 м, а в населених пунктах — перед ділянками доріг, де ширина проїзної частини зменшується на одну смугу або більше. Поза населеними пунктами знак повинен установлюватись також перед мостами, шляхопроводами, естакадами і тунелями, якщо ширина проїзної частини в межах штучної споруди дорівнює або менша ніж на підходах до неї, а в населених пунктах — якщо ширина проїзної частини в межах штучної споруди менша, ніж на підходах до неї. Знак 1.5.2 не повинен установлюватись у місцях закінчення смуги розгону і додаткової смуги на підйомі.

10.3.11 Знаки 1.6 «Крутий підйом» і 1.7 «Крутий спуск» необхідно установлювати відповідно перед підйомом або спуском, якщо довжина ділянки дороги на схилі за відповідної величини схилу більша, ніж зазначено в таблиці 17.

Утому разі, якщо підйоми та спуски ідуть один за одним, знаки 1.6 і 1.7 (без таблички 7.1.1) допускається установлювати в безпосередній близькості перед початком підйому або спуску.

Якщо ділянку підйому або спуску не можливо проглянути на всьому її протязі або її довжина перевищує 0,5 км, то із знаком 1.6 або 1.7 потрібно застосовувати табличку 7.2.1.

10.3.12 Знак 1.8 «Виїзд на набережну або берег» повинен установлюватись перед ділянками доріг, що виходять на набережну або берег якого-небудь водоймища. Знак 1.8 повинен установлюватись незалежно від наявності дорожнього огороження.

Таблиця 17

Схил, ‰ (промиле)	Довжина схилу (м) більше ніж
40-50	600
51-60	450
61-70	350
71-80	300
80 і більше	270

10.3.13 Знак 1.9 «Тунель» повинен установлюватись перед тунелями, в яких відсутнє штучне освітлення, або на під'їздах до них звужена проїзна частина, а також перед тунелями, в'їзні портали яких через рельєф місцевості видно з відстані меншої ніж 150 м.

Якщо при в'їзді в тунель не видно його протилежного кінця, із знаком 1.9 потрібно застосовувати табличку 7.2.1.

10.3.14 Знак 1.10 «Нерівна дорога» повинен установлюватись перед ділянками доріг, що мають нерівності проїзної частини (хвилястість), напливи, випини, величина яких перевищує значення допустимі згідно з ДСТУ 3587.

10.3.15 Знак 1.11 «Пагорб» повинен установлюватись у разі наявності на ділянках доріг горбів, «горбатих» мостів чи негпавних стиковань конструкцій мостів, а також перед штучно створеними підвищеннями проїзної частини в

місцях, де необхідно примусово зменшити швидкість руху.

10.3.16 Знак 1.12 «Вибойна» повинен установлюватись у разі наявності на ділянках доріг вибоїн, просідань дорожнього покриття, величина яких перевищує значення допустимі згідно з ДСТУ 3587.

10.3.17 Знак 1.13 «Слизька дорога» повинен установлюватись перед ділянками доріг, на яких коефіцієнт зчеплення шин із вологим покриттям проїзної частини менший допустимого згідно з ДСТУ 3587. Знак 1.13 використовують з табличкою 7.13, а на ділянках доріг із ожеледицею — з табличкою 7.12.

10.3.18 Знак 1.14 «Викидання кам'яних матеріалів» повинен установлюватись перед ділянками доріг, на яких можливе викидання гравію, щебеню тощо з-під коліс транспортних засобів.

10.3.19 Знак 1.15 «Небезпечне узбіччя» повинен установлюватись перед ділянками з небезпечним узбіччям (ремонтні роботи, можливість зруйнування узбіччя під впливом природних явищ тощо).

10.3.20 Знак 1.16 «Падіння каміння» повинен установлюватись перед ділянками дороги, на яких можливі обвали, зсуви, снігові лавини та каменепаді.

10.3.21 Знак 1.17 «Боковий вітер» повинен установлюватись перед ділянками доріг, що проходять через гірські перевали, високі насипи, мости, шляхопроводи, вздовж урвищ та річок тощо, на яких можливий сильний боковий вітер, або його раптові пориви.

10.3.22 Знак 1.18 «Низьколітаючі літаки» повинен установлюватись перед ділянками доріг, що проходять поблизу аеродромів, над якими літаки або вертольоти пролітають на невеликій висоті.

10.3.23 Знак 1.19 «Перехрещення з рухом по колу» повинен установлюватись поза населеними пунктами перед кожним перехрестям, на якому установлені знаки 4.10, у населених пунктах — перед перехрестями, відстань видимості яких становить менше ніж 50 м, а також перед кожним перехрестям, на якому відсутнє стаціонарне освітлення.

10.3.24 Знак 1.20 «Перехрещення з трамвайною колією» повинен установлюватись перед перехрещенням дороги з трамвайними коліями поза перехрестям, а також перед перехрестями (площами), через які проходять трамвайні колії, якщо відстань видимості колій менша ніж 50 м.

Якщо автомобільна дорога проходить паралельно трамвайним коліям на відстані менше ніж 50 м, то знак 1.20 з табличкою 7.1.3 або 7.1.4 повинен бути установлений перед перехрещенням з дорогою, що веде в бік трамвайних колій, на відстані 50 м від перехрещення.

10.3.25 Знак 1.21 «Перехрещення рівнозначних доріг» повинен установлюватись перед перехрещенням рівних за значенням доріг, де трикутник видимості на перехресті не відповідає вимогам за значенням в ДСТУ 3587.

Знак 1.21 повинен установлюватись також перед перехрестям, на якому треба скасувати черговість проїзду, установлену раніше за допомогою знаків пріоритету чи знаками 1.22—1.23.4.

10.3.26 Знаки 1.22 «Перехрещення з другорядною дорогою», 1.23.1—1.23.4 «Прилягання другорядної дороги» повинні застосовуватись поза населеними пунктами на дорогах, позначених знаком 2.3 для попередження водіїв про перехрещення з другорядною дорогою або про її прилягання.

На знаках 1.23.1—1.23.4 зображення доріг, що прилягають, повинно відповідати реальній конфігурації перехрестя.

Знаки 1.23.3 і 1.23.4 повинні застосовуватись у тому разі, коли відстань між місцями прилягання другорядних доріг менша ніж 50 м у населених пунктах і 100 м поза населеними пунктами.

Допускається не установлювати знаки 1.23.1, 1.23.2 перед з'їздами з перехрещень доріг у різних рівнях.

Знаки 1.22—1.23.4 допускається застосовувати для позначання окремих перехресть, на яких необхідно установити черговість проїзду, яка б відрізнялась від черговості проїзду перехрестя рівнозначних доріг. Якщо на такому перехресті головна дорога змінює напрям, то на головній дорозі перед перехрестям повинен бути установлений знак 2.3 з табличкою 7.8.

10.3.27 Знак 1.24 «Світлофорне регулювання» повинен установлюватись поза населеними пунктами перед кожним перехрестям, пішохідним переходом або ділянкою дороги, рух на яких регулює світлофор, у населених пунктах — якщо відстань видимості сигналів світлофора становить менше ніж 100 м, а також перед першим після в'їзду до населеного пункту перехрестям або пішохідним переходом із світлофорним регулюванням.

10.3.28 Знак 1.25 «Розвідний міст» повинен установлюватись перед усіма розвідними мостами.

10.3.29 Знак 1.26 «Двосторонній рух» повинен установлюватись перед ділянкою дороги (проїзної частини) з двостороннім рухом, якщо перед нею була ділянка з одностороннім рухом. Знак 1.26 повинен застосовуватись

незалежно від застосування знака 5.6.

Знак 1.26 не повинен застосовуватись, якщо дорога позначена знаком 5.5, закінчується на Т-подібному перехресті, перехресті з рухом по колу або площі.

10.3.30 Знаки 1.27 «Залізничний переїзд із шлагбаумом» і 1.28 «Залізничний переїзд без шлагбаума» повинні установлюватись перед усіма залізничними переїздами: 1.27 — перед обладнаним шлагбаумом; 1.28 — перед необладнаним шлагбаумом.

Знаки 1.27 і 1.28 повинні дублюватись на дорогах з трьома і більше смугами для руху в обох напрямках, а також на дорогах з однією або двома смугами для руху в обох напрямках, якщо відстань видимості переїзду поза населеними пунктами менша ніж 300 м, а в населених пунктах — менша ніж 100 м.

Якщо автомобільна дорога перетинає переїзди, відстань між якими становить менше ніж 50 м, знаки 1.27 і 1.28 повинні установлюватись тільки перед першим переїздом, а в інших випадках — перед кожним переїздом.

Якщо автомобільна дорога проходить паралельно залізничній колії на відстані від 20 до 50 м, то на дорозі, що перетинає їх, потрібно додатково установлювати знак 1.27 або 1.28 з табличкою 7.1.1.

Якщо відстань між залізничною колією і дорогою становить менше ніж 20 м, то знаки 1.27 і 1.28 з табличкою 7.1.3 або 7.1.4 повинні бути установлені на відстані не меншій ніж 50 м перед перехрещенням з дорогою, яка веде в бік переїзду.

10.3.31 Знаки 1.29 «Одноколійна залізниця» і 1.30 «Багатокілійна залізниця» повинні установлюватись перед усіма залізничними переїздами без шлагбаума через залізницю відповідно з однією або з двома і більше коліями. У разі наявності на переїзді світлофорної сигналізації знаки 1.29 і 1.30 повинні установлюватись на одній опорі із світлофором, а у разі її відсутності — на відстані не меншій ніж 20 м від найближчої рейки.

10.3.32 Знаки 1.31.1—1.31.6 «Наближення до залізничного переїзду» повинні установлюватись поза населеними пунктами перед кожним переїздом.

Знаки 1.31.1—1.31.3 повинні установлюватись праворуч від дороги, а знаки 1.31.4—1.31.6 — ліворуч. Знаки 1.31.1 і 1.31.4 повинні установлюватись з першим (основним та дублюючим) по ходу руху знаком 1.27 або 1.28, знаки 1.31.3 і 1.31.6 — з другим знаком 1.27 або 1.28, а знаки 1.31.2 і 1.31.5 — самостійно, на однаковій відстані між першим і другим знаком 1.27 або 1.28.

Знаки 1.31.1, 1.31.3, 1.31.4 і 1.31.6 повинні розташовуватись під знаком 1.27 або 1.28, установленим на висоті відповідно до п. 10.2.9 даного стандарту. Знаки 1.31.2 і 1.31.5 повинні установлюватись на висоті, що дорівнює висоті встановлювання знаків 1.31.1, 1.31.3, 1.31.4 і 1.31.6.

10.3.33 Знак 1.32 «Пішохідний перехід» поза населеними пунктами повинен установлюватись перед усіма позначеними знаками 5.35.1, 5.35.2 і (або) розміткою 1.14 нерегульованими пішохідними переходами, а в населених пунктах — перед переходами, відстань видимості яких менша ніж 150 м.

Знак 1.32 допускається не установлювати перед пішохідними переходами, розміщеними на перехрестях.

10.3.34 Знак 1.33 «Діти» повинен установлюватись перед ділянками доріг, на які є вихід з території дитячих закладів (дошкільних закладів, шкіл, дитячих таборів тощо), що прилягають безпосередньо до даної дороги.

Знак 1.33 повинен повторюватись. Перший знак повинен бути установлений на відстані 100 м, а другий — не меншій ніж 50 м від початку небезпечної ділянки. З повторним знаком повинна застосовуватись табличка 7.2.1, на якій зазначають довжину ділянки дороги, що прилягає безпосередньо до території* дитячого закладу.

10.3.35 Знак 1.34 «Виїзд велосипедистів» повинен установлюватись поза перехрестями перед перехрещеннями з велосипедною доріжкою, позначеною знаками 4.12, 4.14, а також на ділянці дороги де можлива раптова поява велосипедистів та їх рух через проїзну частину.

10.3.36 Знак 1.35 «Перегін худоби» повинен установлюватись перед ділянками доріг, що пролягають вздовж ферм, відкритих загонів, пасовищ, де худоба може вийти на проїзну частину дороги, та перед місцями, де переганяють худобу дорогою.

10.3.37 Знак 1.36 «Дикі тварини» повинен установлюватись перед ділянками доріг, що пролягають територією заповідників, мисливських господарств, лісових масивів тощо, якщо на них можлива поява диких тварин, і застосовуватись з табличкою 7.2.1.

10.3.38 Знак 1.37 «Дорожні роботи» повинен установлюватись перед місцями проведення будь-яких видів робіт на дорозі. За умов, коли знак неможливо установити згідно з вимогами, викладеними в пп. 10.3.2, 10.3.4, допускається установлювати другий знак 1.37 безпосередньо біля початку ділянки проведення робіт, при цьому за початок ділянки потрібно вважати перший за ходом руху напрямний або огорожувальний пристрій. У разі проведення короткострокових робіт, пов'язаних з профілактичним оглядом колодязів підземних інженерних мереж

або прибиранням проїзної частини, допускається установлювати один знак 1.37 на пересувній опорі на відстані 10—15 м від місця проведення робіт.

На дорогах, що мають щонайменше дві смуги для руху в одному напрямку, знак 1.37 повинен застосовуватись разом із знаками 4.7, 4.8, які використовуються для позначення лінії відхилення траєкторії руху транспортних засобів у місцях проведення ремонтних робіт, знаками 5.24.1, 5.24.2 — на дорогах, що мають розділювальну смугу, і установлюватись згідно з вимогами пп. 10.3.2 і 10.3.4.

Якщо перед ділянкою дороги, де проводяться дорожні роботи, застосовано й інші знаки, то знак 1.37 повинен установлюватись першим за ходом руху, окрім випадку, коли поза населеними пунктами застосовано знак 5.56.

10.3.39 Знаки 1.10, 1.12, 1.14, 1.15, 1.37, 1.38 — тимчасові і їх установлюють на час, необхідний для проведення відповідних робіт на дорозі, і повинні мати лише жовте тло.

10.3.40 Знак 1.38 «Затори в дорожньому русі» повинен установлюватись у місцях з недостатньою пропускною спроможністю проїзної частини, де найбільш вірогідне виникнення заторів внаслідок проведення дорожніх робіт або недостатньої пропускної спроможності дороги. Знак 1.38 може застосовуватись з табличками 7.4.1—7.4.7.

10.3.41 Знак 1.39 «Інша небезпека (аварійно небезпечна ділянка)» повинен установлюватись перед небезпечними ділянками доріг у місцях, де ширина проїзної частини, радіуси заокруглень тощо не відповідають вимогам Державних будівельних норм (ДБН), а також перед місцем або ділянкою концентрації ДТП, визначених у встановленому порядку.

10.4 Знаки пріоритету

10.4.1 Знаки пріоритету застосовуються для зазначання черговості проїзду перехресть, перехрещень окремих проїзних частин, а також вузьких ділянок доріг.

10.4.2 Знак 2.1 «Дати дорогу» повинен установлюватись безпосередньо перед виїздом на дорогу, по якій знаками 2.3 або 1.22, 1.23.1—1.23.4 надано переважне право проїзду даного перехрестя, а також на початку смуги розгону.

Якщо у місцях виїзду на дорогу, на якій транспортні засоби користуються переважним правом проїзду перехрестя, є смуга розгону, то знак 2.1 повинен установлюватись перед початком цієї смуги.

Допускається установлювати знак 2.1 перед виїздами на дорогу з покриттям з лісових просік, польових та інших доріг без покриття, а також у місцях виїзду на дорогу з територій гаражів, АЗС, майданчиків відпочинку тощо.

Знак 2.1 з табличкою 7.1.1 або 7.1.2 на дорогах поза населеними пунктами, за винятком доріг без покриття, повинен установлюватись попередньо на відстані 150—300 м від перехрестя якщо перед перехрестям встановлено відповідно знак 2.1 або 2.2.

10.4.3 Знак 2.2 «Проїзд без зупинки заборонено» повинен установлюватись у місцях, де згідно з вимогами п.10.4.2. може бути встановлено знак 2.1, але не забезпечено видимість транспортних засобів, які наближаються дорогою, що перетинається.

Перед перехрестями, на яких головна дорога змінює напрямок, а також перехрестями зі складним плануванням, знак 2.2 повинен установлюватись з табличкою 7.8.

Знак 2.2 повинен установлюватись у місці, з якого для водія транспортного засобу, що зупинився, забезпечено видимість транспортних засобів, які рухаються дорогою, що перетинається.

Знак 2.2 допускається встановлювати перед залізничними переїздами без охорони і перед тими, які не облаштовані світлофорною сигналізацією у тому разі, коли водій, який перебуває від переїзду на розрахунковій відстані видимості дороги, бачить поїзд, що перебуває на відстані не більшій як 50 м від переїзду. Знак 2.2 допускається установлювати також у разі виконання робіт на переїзді. Знак у цьому разі установлюють на відстані 10 м до найближчої рейки.

10.4.4 Знак 2.3 «Головна дорога» повинен застосовуватись для позначення ділянки дороги, під час руху якою транспортні засоби мають переважне право проїзду перехрестя, і установлюється на початку такої ділянки дороги. У населених пунктах знак 2.3 повинен повторюватись перед кожним перехрестям, де надано переважне право проїзду перехрестя.

Перед перехрестями, на яких головна дорога проходить у прямому напрямку, а на дорозі яка перетинається, є не більше чотирьох смуг, допускається установлювати знак 2.3 розміром 350 x 350 мм.

Допускається не повторювати знак 2.3 перед з'їздами з перехрещень та прилягань доріг в різних рівнях.

Перед перехрестями, на яких головна дорога змінює напрямок, а також перед перехрестями зі складним плануванням знак 2.3 повинен установлюватись з табличкою 7.8 на відстані 150—300 м від перехрестя поза населеними пунктами, 50—100 м від перехрестя — у населених пунктах.

Перед перехрестями, на яких головна дорога змінює напрямок, а також перехрестями зі складним плануванням, на головній дорозі повинен встановлюватись знак 2.3 з табличкою 7.8, а на другорядній — знак 2.1 з табличкою 7.8.

10.4.5 Знаки 2.1 і 2.2 допускається застосовувати для позначення окремих перехресть, на яких необхідно установити черговість проїзду, відмінну від черговості проїзду перехрестя рівнозначних доріг. Якщо на такому перехресті головна дорога змінює напрямок, то на головній дорозі перед перехрестям повинен бути встановлений знак 2.3 з табличкою 7.8, а за перехрестям — знак 2.4 якщо на наступному перехресті ця дорога буде другорядною, або знак 2.3 — якщо буде головною.

10.4.6 На регульованих перехрестях знаки 2.1, 2.2 і 2.3 потрібно розміщувати на опорі світлофора, а якщо це неможливо — на відстані не більш ніж 5 м від опори таким чином, щоб вони в обох випадках не закривали сигнали основного світлофора.

10.4.7 Знак 2.4 «Кінець головної дороги» повинен застосовуватись для позначення кінця дороги, позначеної знаком 2.3.

Якщо дорога, позначена знаком 2.3, закінчується перед дорогою, учасникам руху по якій надано переважне право проїзду даного перехрестя, то знак 2.4 повинен бути встановлений разом із знаком 2.1 або 2.2. В населених пунктах знак 2.4 допускається встановлювати попередньо з табличкою 7.1.1.

10.4.8 Знак 2.5 «Перевага зустрічного руху» повинен застосовуватись, щоб заборонити в'їжджати на вузьку ділянку дороги у разі наявності на ній або на протилежному під'їзді до неї зустрічних транспортних засобів.

10.4.9 Знак 2.6 «Перевага перед зустрічним рухом» повинен застосовуватись для позначення вузької ділянки дороги, під час руху якою водій має перевагу щодо зустрічних транспортних засобів.

10.4.10 Знаки 2.5 і 2.6 потрібно застосовувати, щоб організувати рух в місцях, де роз'їхатися зустрічним транспортним засобам неможливо або небезпечно (вузькі ділянки доріг, мости з шириною проїзної частини менше 6 м тощо), за умов інтенсивності руху, яка забезпечує саморегулювання зустрічного роз'їзду, і видимості всієї вузької ділянки дороги та протилежного в'їзду на неї з кожного кінця вузької ділянки дороги.

На ділянках доріг з позовжнім схилом знаки 2.5 і 2.6 необхідно застосовувати таким чином, щоб перевага надавалась транспортним засобам, що рухаються вгору.

Знаки 2.5 і 2.6 повинні встановлюватись безпосередньо перед вузькою ділянкою дороги з її протилежних кінців. Знак 2.5 повинен встановлюватись і попередньо з табличкою 7.1.1 на одній опорі із знаками 1.5.1—1.5.3.

10.5 Заборонні знаки

10.5.1 Заборонні знаки застосовують, щоб ввести обмеження руху або їх скасувати.

10.5.2 Заборонні знаки, окрім спеціально обумовлених даним стандартом випадків, повинні встановлюватись безпосередньо перед ділянками доріг, на яких необхідно ввести відповідне обмеження.

10.5.3 Знак 3.1 «Рух заборонено» повинен застосовуватись, щоб заборонити рух усіх транспортних засобів на окремих ділянках доріг.

10.5.4 Знак 3.2 «Рух механічних транспортних засобів заборонено» повинен застосовуватись, щоб заборонити рух усіх механічних транспортних засобів.

10.5.5 Знак 3.3 «Рух вантажних автомобілів заборонено» повинен застосовуватись, щоб заборонити рух вантажних автомобілів і автопоїздів (вантажний автомобіль з причепом або напівприцепом) з дозволеною максимальною масою понад 3,5 т, якщо на знаку (на зображенні вантажного автомобіля) не зазначено масу, або масою, яка перевищує зазначену на знакові, а також тракторів, самохідних машин і механізмів, щоб розвантажити найбільш напружені транспортні магістралі або окремі райони населених пунктів.

10.5.6 Знак 3.4 «Рух з причепом заборонено» повинен застосовуватись, щоб заборонити рух вантажних автомобілів і тракторів з причепами або напівпричепами будь-якого типу, а також будь-яке буксирування механічних транспортних засобів, знак 3.5 «Рух тракторів заборонено» — для заборони руху тракторів і самохідних машин, знак 3.6 «Рух мотоциклів заборонено» — для заборони руху на мотоциклах, знак 3.7 «Рух на мопедах заборонено» — для заборони руху на мопедах, знак 3.8 «Рух на велосипедах заборонено» — для заборони руху на велосипедах, знак 3.11 «Рух гужових возів (саней) заборонено» — для заборони руху гужових возів (саней), тварин під сідлом або в'юком, а також проганяти худобу.

10.5.7 Знаки 3.9 «Рух пішоходів заборонено» і 3.10 «Рух з ручними візками заборонено» повинні застосовуватись відповідно, щоб заборонити рух пішоходів і осіб, що рухаються з ручними візками на ділянках доріг, де він недопустимий (транспортні тунелі, мости, шляхопроводи, естакади, що не мають пішохідних доріжок або тротуарів, ділянки доріг, що ремонтуються тощо), і встановлюватись з того боку дороги, на якому треба ввести заборону.

10.5.8 Знак 3.12 «Рух транспортних засобів, що перевозять небезпечні вантажі, заборонено» повинен застосовуватись, щоб заборонити рух транспортних засобів, що перевозять небезпечні вантажі.

10.5.9 Знак 3.13 «Рух транспортних засобів, що перевозять вибухівку, заборонено» повинен застосовуватись для заборони руху транспортних засобів, що перевозять вибухонебезпечні вантажі.

10.5.10 Знак 3.14 «Рух транспортних засобів, що перевозять речовини, які забруднюють воду, заборонено» повинен застосовуватись для заборони руху транспортних засобів, що перевозять речовини, які забруднюють воду в місцях, де є броди, льодові переправи через водні перешкоди.

10.5.11 Знаки 3.1—3.8, 3.11—3.14 повинні установлюватись на кожному в'їзді на ділянку дороги або територію, де заборонено рух відповідних видів транспортних засобів, при цьому перед боковими виїздами на дорогу знаки 3.1—3.8, 3.11—3.14 повинні застосовуватись з однією з табличок 7.3.1—7.3.3.

10.5.12 Знаки 3.12—3.14 з табличкою 7.1.1 повинні установлюватись безпосередньо перед початком ділянки дороги, перевезення відповідних вантажів якою заборонено (центральна частина міста, житлові масиви і т. ін.).

10.5.13 Знак 3.15 «Рух транспортних засобів, маса яких перевищує ...т, заборонено» повинен застосовуватись, щоб заборонити рух транспортних засобів через штучні споруди (мости, шляхопроводи тощо) з обмеженою несучою спроможністю, в тому числі тягачів з причепами або напівпричепами, загальна фактична маса яких (включаючи масу пасажирів і вантажу) перевищує зазначену на знаку.

На знаку повинна зазначатись допустима маса, що встановлена виходячи з фактичної несучої спроможності штучної споруди, визначеної за результатами спеціальних обстежень і випробувань.

10.5.14 Знак 3.16 «Рух транспортних засобів, навантаження на вісь яких перевищує ...тс, заборонено» повинен застосовуватись, щоб заборонити рух транспортних засобів, у яких фактичне навантаження на будь-яку вісь більше від зазначеного на знаку. На знаку 3.16 повинно бути зазначено допустиме навантаження на вісь, яке визначають виходячи з фактичної несучої спроможності штучної споруди або дорожнього одягу.

10.5.15 Знак 3.17 «Рух транспортних засобів, ширина яких перевищує ...м, заборонено» повинен застосовуватись, щоб заборонити рух транспортних засобів, габаритна ширина яких з вантажем або без нього більша від зазначеної на знаку.

Ширина, зазначена на знаку 3.17, повинна бути менша за фактичну на 0,2 м. Знак 3.17 допускається повторно установлювати безпосередньо на прогоні або опорі штучної споруди.

10.5.16 Знак 3.18 «Рух транспортних засобів, висота яких перевищує ...м, заборонено» повинен застосовуватись, щоб заборонити рух транспортних засобів, габаритна висота яких з вантажем або без нього більша від зазначеної на знаку, якщо відстань від поверхні дорожнього покриття до низу прогінної будови штучної споруди, лінії електропередачі тощо, дорівнює або менша ніж 5 м.

Висота, яку зазначають на знаку 3.18, повинна бути менша від фактичної на 0,2—0,4 м, зокрема для шляхопроводів, якими проходить автомобільна дорога або залізниця, відповідно на 0,3 або 0,4 м. Різницю між фактичною і зазначеною висотою допускається збільшувати залежно від рівності дорожнього покриття.

Знак 3.18 допускається повторно установлювати на прогоні штучної споруди, а у разі наявності перед ним габаритних воріт — на воротах.

10.5.17 Знак 3.19 «Рух транспортних засобів, довжина яких перевищує ...м, заборонено» повинен застосовуватись, щоб заборонити рух транспортних засобів (автопоїздів) габаритна довжина яких з вантажем або без нього більша від зазначеної на знаку, на ділянках доріг, де рух або роз'їзд із зустрічними транспортними засобами ускладнений (ділянки доріг з вузькою проїзною частиною, тісною забудовою, крутими поворотами тощо).

10.5.18 У разі встановлення одного із знаків 3.15—3.19 на ділянці дороги поміж перехрестями, на початку ділянки (на найближчому чи одному з ближніх перехресть), повинен бути встановлений такий самий знак з табличкою 7.1.1 та зазначено напрямом об'їзду ділянки на якій введено обмеження.

10.5.19 Знак 3.20 «Рух транспортних засобів без дотримання дистанції ...м, заборонено» повинен застосовуватись у випадках, коли необхідно забезпечити між транспортними засобами, що рухаються, дистанцію не меншу від зазначеної на знаку (на мостах, шляхопроводах з великими прогонами обмеженої вантажопідйомності, льодових переправах, у тунелях тощо).

10.5.20 Знак 3.21 «В'їзд заборонено» повинен застосовуватись, щоб заборонити в'їзд усіх транспортних засобів у випадках, коли треба:

— запобігти зустрічному руху транспортних засобів на ділянках доріг з одностороннім рухом, при цьому на

дорогах з декількома проїзними частинами, відокремленими одна від одної бульваром або підійнятою розділювальною смугою, знак 3.21 допускається установлювати для кожної проїзної частини з одностороннім рухом;

- запобігти виїзду транспортних засобів назустріч загальному потоку на дорогах, позначених знаком 5.8;
- організувати відокремлений в'їзд і виїзд на майданчиках, що використовуються для стоянки транспортних засобів, майданчиках відпочинку, АЗС тощо;
- заборонити в'їзд на окрему смугу руху, при цьому знак 3.21 повинен застосовуватись разом з табличкою 7.9.

У разі установлення знака 3.21 на ділянці дороги між перехрестями, на початку ділянки повинен бути установлений попередній знак 3.21 з табличкою 7.1.1.

Не допускається застосовувати знак 3.21 з табличками 7.3.1—7.3.3, 7.5.1—7.5.8.

10.5.21 Знаки 3.22 «Поворот праворуч заборонено» і 3.23 «Поворот ліворуч заборонено» повинні застосовуватись, щоб заборонити поворот на найближчому перетині проїзних частин у випадках, коли потрібний порядок руху неможливо забезпечити за допомогою знаків 4.1—4.6 або 5.16, 5.18.

10.5.22 Знак 3.24 «Розворот заборонено» повинен застосовуватись, щоб заборонити розворот на перехрестях, де цей маневр важко виконати або він створює небезпеку для руху інших транспортних засобів.

Знак 3.24 не повинен застосовуватись для заборони розвороту в розривах розділювальних смуг на ділянках доріг між перехрестями.

10.5.23 На дорогах з двома і більше смугами для руху в даному напрямку дублюючі знаки 3.23 і 3.24 повинні установлюватись над лівою з смуг, якими транспорт рухається у напрямку перехрестя, на дорогах з розділювальною смугою — на розділювальній смузі. На дорогах без розділювальної смуги, де для зустрічного руху є не більше ніж дві смуги, допускається встановлення дублюючого знака з лівого боку дороги.

10.5.24 Знаки 3.25 «Обгін заборонено» і 3.27 «Обгін вантажним автомобілям заборонено» повинні застосовуватись для заборони обгону всіх транспортних засобів відповідно всіма транспортними засобами або вантажними автомобілями, дозволена максимальна маса яких перевищує 3,5 т.

Знаки 3.25 і 3.27 повинні застосовуватись на дорогах з однією смугою для руху в одному напрямку, якщо залежно від інтенсивності руху, ширини, стану проїзної частини створюється підвищена небезпека зустрічних зіткнень, при цьому знаки належить застосовувати з однією з табличок 7.4.4—7.4.7, а також разом з розміткою 1.1 згідно ДСТУ 2587.

Знак 3.25 застосовується, у разі потреби, на ділянках доріг з обмеженою видимістю. Мінімальну відстань видимості залежно від швидкості руху наведено в таблиці 18.

Таблиця 18

Умова	Швидкість руху, км/год						
	30	40	50	60	80	100	120 і більше
Мінімальна відстань видимості, що забезпечує безпеку руху за даної швидкості, м	80	100	120	150	200	280	350

Примітка 1. Для доріг, що будуються, повинна прийматись швидкість, яка відповідає 70 % розрахункової швидкості, а для доріг, що експлуатуються — швидкість, яку на даній ділянці не перевищують 85 % транспортних засобів.

Примітка 2. За відстань видимості вважають відстань, на якій з висоти 1,2 м (рівень очей водія легкового автомобіля) можна побачити предмет, розташований на висоті 1,2 м над рівнем проїзної частини.

10.5.25 Знак 3.29 «Обмеження максимальної швидкості» повинен застосовуватись, щоб заборонити рух всіх транспортних засобів з більшою швидкістю, ніж зазначено на знаку, у разі потреби введення на ділянці дороги іншої максимальної швидкості, ніж на попередній ділянці.

На дорогах мінімальна межа обмеження швидкості не повинна бути нижче ніж 40 км/год, крім випадків, коли обмеження вводиться на ділянках із слизьким покриттям (ожеlediця, сніговий накат).

У разі обмеження швидкості руху на небезпечних ділянках дороги (населені пункти, небезпечні повороти, ділянки з обмеженою видимістю, місця звуження дороги тощо) зона дії знака повинна визначатись довжиною небезпечної ділянки.

Оскільки зона дії знаку 3.29 поширюється до перехрестя, то в разі потреби обмежити швидкість руху на небезпечній ділянці за перехрестям, треба повторно встановити знак 3.29.

Якщо обмеження максимальної швидкості, що його вводять на даній ділянці дороги, більш ніж на 20 км/год змінює її значення проти дозволеної швидкості руху на попередній ділянці, то треба використовувати ступінчасте обмеження швидкості з кроком не більше ніж 20 км/год послідовним встановленням знаків 3.29, розміщених один від одного на відстані від 100 до 150 м.

Ступінчасте обмеження швидкості не повинно застосовуватись перед населеними пунктами, позначеними знаком 5.45, якщо видимість знаку становить більше 150 м.

Знак 3.29 слід установлювати з табличкою 7.4.4, що зазначає час його дії, якщо обмеження вводять на визначені години, наприклад, біля шкіл, заводських прохідних і т. ін.

Величину допустимої швидкості руху в населених пунктах слід установлювати залежно від їх довжини, відстані від краю проїзної частини до лінії забудови, інтенсивності пішохідного руху. Цю залежність наведено в таблиці 19.

Таблиця 19

Відстань від краю проїзної частини до лінії забудови, м	Допустима швидкість руху (км/год) у населених пунктах протяжністю забудови	
	менш ніж 1 км	більш ніж 1 км
Менше 5	50	40
5-Ю	60	50
10-15	60	60
15-25	70*	60
* Обмеження швидкості в населених пунктах, що позначені знаком 5.47 (з синім тлом)		

Обмеження швидкості руху на спусках доцільно вводити, якщо спуск закінчується кривою в плані малого радіуса, мостом з шириною проїзної частини, що дорівнює або менша від ширини проїзної частини дороги і т.ін. У разі визначення максимальної межі обмеження швидкості в кінці спусків необхідно враховувати дорожні умови, відповідно до таблиці 20.

Таблиця 20

Дорожні умови в кінці спуску	Допустима швидкість, км/год
Радіус кривої, м:	40
менше 100	50
100-200	60
200-400	

Ширина проїзної частини малого моста відносно ширини дороги дорівнює менше на 1 м	60
	40

На прямих горизонтальних ділянках дороги перед малими мостами з однією смугою руху в кожному напрямку максимально допустиму швидкість слід визначати для всього транспортного потоку відповідно до таблиці 21.

Таблиця 21

Ширина проїзної частини моста	Допустима швидкість, км/год
дорівнює ширині дороги менша	70
ширини дороги на 1 м	50

10.5.26 Знак 3.31 «Зона обмеження максимальної швидкості» повинен застосовуватись у тому разі, коли швидкість треба обмежити на якійсь території (зона відпочинку, парк, автодром і т. ін., де немає чітко визначених доріг).

10.5.27 Знаки 3.26 «Кінець заборони обгону», 3.28 «Кінець заборони обгону вантажним автомобілям», 3.30 «Кінець обмеження максимальної швидкості», 3.32 «Кінець зони обмеження максимальної швидкості» і 3.42 «Кінець усіх заборон і обмежень» повинні застосовуватись для позначення кінця зони дії знаків 3.25, 3.27, 3.29 і 3.31, якщо немає потреби поширювати цю зону дії до найближчого за ходом руху перехрестя або до кінця населеного пункту. •

На дорогах з однією, двома або трьома смугами для руху в обох напрямках знаки 3.26, 3.28, 3.30, 3.32 і 3.42 допускається розташовувати тільки з лівого боку дороги на зворотному боці знаків 3.25, 3.27, 3.29 і 3.31, призначених для водіїв транспортних засобів, які рухаються в зустрічному напрямку.

10.5.28 Знак 3.33 «Подачу звукового сигналу заборонено» повинен застосовуватись, щоб заборонити користування звуковими сигналами поза населеними пунктами.

10.5.29 Знак 3.34 «Зупинку заборонено» повинен застосовуватись, щоб заборонити зупинки транспортних засобів і установлюється з того боку дороги, на якому вводиться заборона.

На ділянках доріг з кількістю смуг для руху в одному напрямку не менше двох знак 3.34 «Зупинку заборонено» повинен застосовуватись там, де, залежно від інтенсивності руху (таблиця 22), під час обїзду транспортних засобів, що зупинилися, створюється підвищена небезпека зіткнень.

Таблиця 22

Значення дороги	Інтенсивність руху по смузі, авт./год (середня)
Безперервного руху	більше 600
Регульованого руху	більше 350
Інші дороги	більше 300

Знак 3.34 слід встановлювати з обох боків дороги у місцях перетину її повітряними лініями електропередачі напругою 330 кВ і більше на відстані не менше 10 м від межі охоронної зони цих ліній.

10.5.30 Знаки 3.35 «Стоянку заборонено», 3.36 «Стоянку заборонено в непарні числа місяця» і 3.37 «Стоянку заборонено в парні числа місяця» повинні застосовуватись, щоб заборонити стоянку транспортних засобів, відповідно, в усі дні, у непарні чи парні числа місяця і установлювати з того боку дороги, на якому вводять заборону.

У населених пунктах дорожні знаки 3.34—3.37 повинні застосовуватись з табличками 7.2.2—7.2.6, 7.4.1—7.4.7, 7.5.1—7.5.6, 7.18.

У разі одночасного застосування з обох боків проїзної частини знаків 3.36 і 3.37 час переміщення

транспортних засобів з одного боку дороги на інший встановлюється з 19 год 00 хв до 24 год 00 хв.

У випадках, коли необхідно заборонити зупинку або стоянку вздовж одного боку площі, фасаду будинку тощо, і знаки 3.34—3.37 не можуть бути установлені так, щоб усі водії були поінформовані про введену заборону, допускається установлювати ці знаки разом з однією з табличок 7.2.5 чи 7.2.6 або з обома табличками одночасно навпроти в'їзду на площу, під'їзду до будинку тощо, лицьовою частиною в бік водіїв транспортних засобів, що під'їжджають.

Якщо немає потреби поширювати дію знаків 3.34—3.37 до найближчого за ходом руху перехрестя, то в кінці зони дії цих знаків установлюють відповідні знаки з табличкою 7.2.3, а посередині — з табличкою 7.2.4 (чому віддають перевагу) або застосовують табличку 7.2.2 у разі зони дії знаків до 100 м.

Допускається застосовувати знак 3.34 разом з розміткою 1.4, а знак 3.35 з розміткою 1.10 за ДСТУ 2587, у цьому разі зону дії знаків визначає довжина лінії розмітки.

10.5.31 Знак 3.38 «Зона обмеженої стоянки» повинен застосовуватись за наявності чітко виявленої зони (окрема територія, площа тощо), на якій тривалість стоянки обмежена, незалежно від того, чи ще платна стоянка чи безплатна. У нижній частині знака або на додаткових табличках 7.4.1—7.4.7, 7.19 вказують дні і години доби, протягом яких діють обмеження, а також його умови. В кінці зони повинен бути установлений знак 3.39 «Кінець зони обмеженої стоянки».

10.5.32 Знак 3.40 «Митниця» повинен застосовуватись, щоб заборонити транспортним засобам проїзд без зупинки біля митниці і установлюватись безпосередньо перед в'їздом на територію митниці.

10.5.33 Знак 3.41 «Контроль» повинен застосовуватись, щоб заборонити транспортним засобам проїзд без зупинки біля контрольного пункту і установлюватись у місці, де повинен зупинитись транспортний засіб. Допускається установлювати знак 3.41 на спеціальних карантинних постах.

10.5.34 Знак 3.42 «Кінець усіх заборон і обмежень» повинен застосовуватись, щоб позначити кінець зони дії одночасно декількох із знаків: 3.20, 3.25, 3.27, 3.29, 3.31, 3.33—3.38.

10.5.35 Знак 3.43 «Небезпека» повинен застосовуватись, щоб заборонити рух транспортних засобів у зв'язку з дорожньо-транспортною пригодою, аварією, проявом стихійного лиха чи іншою небезпекою для руху (зсув ґрунту, падіння каміння, сильний снігопад, повінь тощо).

10.5.36 Дія знаків 3.1—3.15, 3.19—3.21, 3.25, 3.27, 3.29, 3.33—3.37 поширюється від місця установлення до найближчого перехрестя за знаком, а в населеному пункті у разі відсутності перехрестя — до кінця населеного пункту. Дія знаків не переривається в місцях виїзду з прилеглих до дороги територій і в місцях перехрещення (прилягання) польових, лісових та інших доріг без покриття, перед якими не встановлені знаки пріоритету.

Зазначені знаки повинні бути повторно установлені після закінчення населеного пункту або безпосередньо за перехрестям у разі необхідності збереження обмежень, введених знаком, установленим відповідно до перехрестя або кінця населеного пункту. У разі необхідності зону дії знаків допускається зменшувати:

- для знаків 3.20, 3.33 — застосуванням таблички 7.2.1;

- для знаків 3.25, 3.27 і 3.29 — установленням у кінці зони їх дії відповідно знаків 3.26, 3.28 і 3.30 або використанням таблички 7.2.1 (якщо зона дії не перевищує 100 м). Зону дії знака 3.29 допускається зменшувати установленням знака 3.29 з іншим значенням максимальної швидкості руху;

- для знаків 3.34—3.37 — установленням в кінці зони їх дії повторних знаків 3.34—3.37 з табличкою 7.2.3 (чому віддають перевагу).

10.6 Наказові знаки

10.6.1 Наказові знаки застосовують для введення необхідних режимів руху.

10.6.2 Знаки 4.1 «Рух прямо», 4.2 «Рух праворуч», 4.3 «Рух ліворуч», 4.4 «Рух прямо або праворуч», 4.5 «Рух прямо або ліворуч», 4.6 «Рух праворуч або ліворуч» повинні застосовуватись, щоб дозволити рух на найближчому перехрещенні проїзних частин у напрямках, зазначених стрілками на знаку, а знаки 4.3, 4.5 і 4.6 — і розвороту.

Дія знаків 4.1—4.6 не поширюється на транспортні засоби, що рухаються за установленими для них маршрутами.

Якщо для регулювання руху на перехресті можуть бути використані як наказові знаки 4.3 чи 4.5, так і заборонний знак 3.22, належить застосовувати наказові знаки.

10.6.3 На дорогах з двома і більше смугами для руху в даному напрямку знаки 4.1, 4.3, 4.5 повинні установлюватись також над лівою з смуг, якими транспорт рухається в бік перехрестя. При цьому на дорогах з розділювальною смугою допускається установлювати знаки на розділювальній смузі, а на дорогах без

розділювальної смуги, якщо кількість смуг для зустрічного руху не більша ніж дві, — з лівого боку дороги.

10.6.4 Знак 4.1 слід застосовувати також, щоб заборонити розвороти у розривах розділювальної смуги на ділянках доріг між перехрестями, при цьому знак належить установлювати тільки на розділювальній смузі.

У разі необхідності знак 4.1 допускається застосовувати для дублювання розмітки 1.1 і 1.3, нанесеної для розділювання зустрічних потоків транспортних засобів, при цьому знак 4.1 повинен установлюватись безпосередньо на початку ділянки дороги. Дія знака в цьому разі поширюється до найближчого перехрестя.

10.6.5 Знаки 4.7 «Об'їзд перешкоди з правого боку», 4.8 «Об'їзд перешкоди з лівого боку», 4.9 «Об'їзд перешкоди з правого або лівого боку» повинні застосовуватись, щоб зазначити, що об'їзд острівців безпеки і різноманітних перешкод, що знаходяться на проїзній частині, дозволяється з боку (боків), зазначеного стрілкою (стрілками) на знаках.

У разі встановлення знаків 4.7—4.9 на стійках допускається під знаком встановлювати щити розміром 350 x 700 мм та нанесеною на них розміткою 2.3.

В місцях проведення ремонтних робіт знаки 4.7 і 4.8 допускається застосовувати для позначення лінії відхилення траєкторії руху транспортних засобів від перешкоди, яка повинна бути утворена не менше ніж п'ятьма знаками, при цьому нахил лінії до осі дороги повинен бути не менший ніж 1:10, 1:20, 1:50, якщо дозволена швидкість руху 40, 60 і більше 60 км/год відповідно.

10.6.6 Знак 4.10 «Круговий рух» повинен застосовуватись, щоб дозволити рух тільки у зазначеному стрілками напрямку, якщо організовано круговий рух транспортних засобів на перехресті (площі). Знак повинен установлюватись на кожному в'їзді на перехрестя (площу) з рухом по колу.

10.6.7 Знак 4.11 «Рух легкових автомобілів» повинен застосовуватись, щоб дозволити рух тільки легкових автомобілів, маршрутних транспортних засобів, що рухаються за установленими маршрутами, мотоциклів, автобусів, а також вантажних автомобілів, дозволена максимальна маса яких не перевищує 3,5 т.

Дія знака не поширюється на інші транспортні засоби, які обслуговують підприємства, розташовані в позначеній зоні, а також на транспортні засоби, що належать громадянам, які мешкають або працюють у цій зоні. Такі транспортні засоби повинні в'їжджати в позначену зону і виїжджати з неї за найкоротшими маршрутами.

Знак 4.11 повинен установлюватись на кожному виїзді на дорогу, рух якою дозволяється тільки зазначених транспортних засобів, при цьому перед боковими виїздами знаки повинні бути доповнені табличками 7.3.1—7.3.3.

10.6.8 Знак 4.12 «Доріжка для велосипедистів» повинен застосовуватись, щоб позначати доріжки, рухатися якими дозволено тільки на велосипедах і мопедах.

Якщо смугу, призначену для руху велосипедистів, відокремлено від основної проїзної частини розміткою 1.1 за ДСТУ 2587, знак 4.12 у поєднанні з табличкою 7.9 повинен бути розташований над смугою. Якщо смугу відокремлено від основної проїзної частини бордюром або бар'єром, знак допускається установлювати праворуч від смуги.

Знак 4.12 повинен повторюватись після кожного перетину велосипедної доріжки з дорогою.

10.6.9 Знак 4.13 «Доріжка для пішоходів» повинен застосовуватись для позначення доріжок, призначених тільки для руху пішоходів, а також для позначення пішохідних зон або ділянок доріг, виділених для руху тільки пішоходів.

Знак 4.13 повинен повторюватись після кожного перетину пішохідної доріжки з дорогою.

10.6.10 Знак 4.14 «Доріжка для пішоходів і велосипедистів» повинен застосовуватись для позначення доріжки, призначеної для двох категорій учасників дорожнього руху (пішоходів і велосипедистів). У цьому разі рух інших учасників руху забороняється.

Знак 4.14 установлюється на початку доріжки і дублюється після кожного перехрестя.

10.6.11 Знак 4.15 «Доріжка для вершників» зазначає, що доріжку, на початку якої він установлений, призначено для вершників. Вершники повинні користуватися цією доріжкою, якщо вона проходить вздовж проїзної частини дороги. Знак 4.15 повинен дублюватись після кожного перехрестя.

10.6.12 Знак 4.16 «Обмеження мінімальної швидкості» повинен застосовуватись для зазначення того, що на дорозі або окремій смузі проїзної частини, наприклад, на затяжних підйомах, рух дозволяється тільки із зазначеною або більшою швидкістю,

10.6.13 Знак 4.17 «Кінець обмеження мінімальної швидкості» повинен застосовуватись для позначення кінця зони дії знака 4.16.

10.7 Інформаційно-вказівні знаки

10.7.1 Інформаційно-вказівні знаки застосовують для інформування учасників руху про особливості режиму руху або про розташування на шляху прямування населених пунктів та інших об'єктів.

10.7.2 Знак 5.1 «Автомагістраль» повинен застосовуватись для позначення доріг, на яких встановлено відповідні режими руху згідно з Правилами дорожнього руху. Знак 5.1 повинен установлюватись на початку автомагістралі.

Знак 5.1 повинен установлюватись з табличкою 7.1.1 перед найближчим до початку автомагістралі місцем для розвороту або перехрестям; з табличкою 7.1.3 або 7.1.4 — перед з'їздами на автомагістраль. Знак 5.1 допускається повторювати після виїзду на автомагістраль.

10.7.3 Знак 5.2 «Кінець автомагістралі» повинен застосовуватись для позначення кінця автомагістралі. Знак 5.2 повинен установлюватись у кінці автомагістралі і на початку з'їздів з неї, а також попередньо з табличкою 7.1.1 на відстані 400 і 1000 м від кінця автомагістралі.

10.7.4 Знак 5.3 «Дорога для автомобілів» повинен застосовуватись для позначення дороги, призначеної тільки для руху автомобілів, автобусів та мотоциклів, і установлюватись на початку дороги. Знак 5.3 повинен установлюватись:

- з табличкою 7.1.1 — перед найближчим до початку цієї дороги місцем для розвороту або перехрестям;
- з табличкою 7.1.3 або 7.1.4 — перед виїздами на неї;
- з однією з табличок 7.3.1—7.3.3 — перед перетином з дорогою, позначеною знаком 5.3. У цьому разі, якщо перед перехрестям є знак 2.1 або 2.2, знак 5.3 з відповідною табличкою повинен установлюватись разом з ним.

10.7.5 Знак 5.4 «Кінець дороги для автомобілів» повинен застосовуватись для позначення кінця дороги, позначеної знаком 5.3.

10.7.6 Знак 5.5 «Дорога з одностороннім рухом» повинен застосовуватись для позначення дороги або відокремленої проїзної частини, по всій ширині якої транспортні засоби рухаються в одному напрямку.

Знак 5.5 повинен установлюватись на початку дороги або відокремленої проїзної частини з одностороннім рухом і повторюватись після перехрестя.

Знак 5.5 допускається не установлювати на початку проїзної частини з одностороннім рухом, відокремленої від проїзної частини з зустрічним рухом розділювальною смугою. Також допускається не установлювати знак 5.5 на з'їздах розв'язок на різних рівнях, з одностороннім рухом.

10.7.7 Знак 5.6 «Кінець дороги з одностороннім рухом» повинен застосовуватись для зазначення кінця дороги або проїзної частини, позначеної знаком 5.5. Знак 5.6 допускається установлювати попередньо з табличкою 7.1.1.

10.7.8 Знаки 5.7.1 і 5.7.2 «Виїзд на дорогу з одностороннім рухом» повинні застосовуватись для позначення виїзду на проїзну частину дороги з одностороннім рухом і установлюватись перед усіма боковими виїздами на неї.

Якщо біля виїзду на дорогу на одній опорі установлюють декілька різних знаків, то знаки 5.7.1 і 5.7.2 повинні розміщуватись над іншими знаками.

10.7.9 Знак 5.8 «Дорога із смугою для руху маршрутних транспортних засобів» повинен застосовуватись для позначення дороги, де рух транспортних засобів, що рухаються за встановленими маршрутами, здійснюється спеціально виділеною смугою назустріч загальному потоку транспортних засобів. Знак повинен установлюватись на початку дороги над проїзною частиною або з обох боків дороги; знак повинен повторюватись після перехрестя протягом усієї ділянки дороги, що має цю смугу.

10.7.10 Знак 5.9 «Кінець дороги із смугою для руху маршрутних транспортних засобів» повинен застосовуватись для позначення кінця дії знака 5.8.

10.7.11 Знаки 5.10.1 і 5.10.2 «Виїзд на дорогу із смугою для руху маршрутних транспортних засобів» повинні застосовуватись для позначення виїзду на дорогу, де рух транспортних засобів, що рухаються встановленими маршрутами, здійснюється спеціально виділеною смугою назустріч загальному потоку транспортних засобів, і установлюються перед усіма боковими виїздами на дорогу.

10.7.12 Знак 5.11 «Смуга для руху маршрутних транспортних засобів» повинен застосовуватись для позначення смуги, призначеної для руху тільки транспортних засобів, що рухаються за встановленими маршрутами, якщо рух такою смугою здійснюється попутно загальному потоку транспортних засобів. Знак 5.11 повинен установлюватись над позначеною смугою. Допускається встановлювати знак 5.11 праворуч від дороги, якщо він позначає праву смугу.

Знак повинен повторюватись після кожного перехрестя протягом усієї ділянки дороги, де рух маршрутних

транспортних засобів організовано відокремленою смугою.

10.7.13 Знак 5.12 «Кінець смуги для руху маршрутних транспортних засобів» повинен застосовуватись для позначення кінця смуги, позначеної знаком 5.11.

10.7.14 Знак 5.13 «Дорога з реверсивним рухом» повинен застосовуватись для позначення доріг, де за допомогою реверсивних світлофорів або знаків 5.17.1, 5.17.2, 5.19 із змінним зображенням можна регулювати рух транспортних засобів по окремих смугах проїзної частини, і установлюватись на початку дороги. Допускається повторювати знак після перехрестя із складним плануванням.

10.7.15 Знак 5.14 «Кінець дороги з реверсивним рухом» повинен застосовуватись для позначення кінця дороги, позначеної знаком 5.13.

10.7.16 Знак 5.15 «Виїзд на дорогу з реверсивним рухом» повинен застосовуватись для позначення виїзду на дорогу, позначену знаком 5.13, і установлюватись на всіх бокових виїздах.

10.7.17 Знаки 5.16 «Напрямки руху по смугах», 5.18 «Напрямок руху по смузі» повинні застосовуватись для зазначення кількості смуг і дозволених напрямків руху кожною з них на перехресті, де потрібно забезпечити використання смуг відповідно до інтенсивності руху транспортних засобів за різними напрямками.

Зображені стрілками на знаках 5.16, 5.18 напрямки руху повинні чітко відображати дозволені напрямки руху по смугам відповідно до конкретної схеми організації дорожнього руху.

Дія знаків 5.16, 5.18, установлених перед перехрестям, поширюється на перехрестя, якщо знаки 5.16, 5.18, установлені на перехресті, не дають інших вказівок.

Знаки повинні установлюватись над проїзною частиною дороги так, щоб водії мали змогу своєчасно здійснити необхідні перестроювання. Кожний знак 5.18 повинен розміщуватись над серединою смуги, для якої його призначено.

На дорогах, що мають перед перехрестям більше ніж три смуги для руху в один бік, знаки 5.16, 5.18 повинні бути установлені і попередньо: у населених пунктах на відстані 50—100 м, поза ними — на відстані 150—300 м. На інших дорогах у разі необхідності знаки 5.16, 5.18 допускається установлювати попередньо на такій самій відстані.

Поза населеними пунктами на дорогах, що мають перед перехрестям не більше ніж три, а в населених пунктах — не більше ніж дві смуги для руху в один бік, знак 5.16 допускається установлювати праворуч від дороги, при цьому повинен бути установлений і попередній знак 5.16. За наявності знаків 5.16, 5.18 знаки 4.1—4.6 застосовувати не слід.

10.7.18 Знаки 5.17.1, 5.17.2 «Напрямок руху по смугах», 5.19 «Використання смуги руху» повинні застосовуватись для зазначення напрямків руху кожною з смуг і установлюватись за кожним перехрестям протягом усієї ділянки дороги, розділеної на смуги.

Знаки 5.17.1 і 5.17.2 з відповідною кількістю стрілок повинні застосовуватись на ділянках доріг, що мають непарну кількість смуг.

Знак 5.19 із зображенням знака, що забороняє (дозволяє) рух одного з видів транспортних засобів, повинен застосовуватись щоб заборонити (дозволити) рух зазначених транспортних засобів відповідною смугою.

Допускається застосовувати багатопозиційні знаки 5.17.1, 5.17.21, 5.19 із змінною інформацією, щоб організувати реверсивний рух, знаки в цьому разі повинні установлюватись за кожним перехрестям протягом всієї ділянки дороги.

10.7.19 Знаки 5.20.1, 5.20.2 «Початок додаткової смуги руху» повинні застосовуватись для позначення початку додаткової смуги на підйомі або смуги гальмування на перехрещенні в одному або різних рівнях і установлюються безпосередньо перед початком відгону такої смуги.

Знак 5.20.2 із зображенням знака 4.16 повинен застосовуватись у випадках, коли необхідно установити мінімально допустиму швидкість на лівій смузі, що веде на підйом.

Як мінімально допустиму швидкість на знаку зазначають швидкість, яку перевищує 50 % транспортних засобів, що рухаються на підйом. Швидкість вимірюють у кінці підйому, отриману величину округлюють у менший бік до значення, кратного 10.

10.7.20 Знак 5.20.3 «Початок додаткової смуги руху» повинен застосовуватись для позначення смуги гальмування, призначеної для повороту ліворуч або розвороту.

10.7.21 Знак 5.21.1 «Кінець додаткової смуги руху» повинен застосовуватись для позначення кінця додаткової смуги на підйомі або смуги розгону на перетині в одному або різних рівнях і установлюватись на відстані 50 м від кінця смуги.

10.7.22 Знак 5.21.2 «Кінець додаткової смуги руху» повинен застосовуватись для позначення кінця смуги, призначеної для руху в даному напрямку, у цьому разі знак повинен установлюватись біля початку перехідної

лінії розмітки.

10.7.23 Знак 5.22 «Прилягання смуги для розгону транспортних засобів» повинен застосовуватись для інформування учасників руху про наявність спереду за ходом руху прилягання смуги для розгону транспортних засобів.

Знак 5.22 повинен установлюватись поза населеними пунктами за 150—300 м до початку смуги розгону.

На розв'язках знак 5.22 установлюватись не повинен.

10.7.24 Знак 5.23 «Прилягання додаткової смуги руху з правого боку» повинен застосовуватись для інформування учасників руху про прилягання до дороги смуги, якою транспорт рухається в тому самому напрямку. Знак 5.23 повинен установлюватись за 150—300 м до початку додаткової смуги.

10.7.25 Знаки 5.24.1 і 5.24.2 «Зміна напрямку руху на дорозі з розділювальною смугою» повинні застосовуватись на дорогах з розділювальною смугою відповідно для зазначення напрямку об'їзду закритої для руху ділянки проїзної частини і напрямку руху для повернення на праву проїзну частину.

Знак 5.24.1 з табличкою 7.1.1 установлюють з обох боків проїзної частини на відстані 50 — 100 м, а поза населеними пунктами, крім того, і за 300 м від розриву в розділювальній смузі, по якому здійснюється переїзд на проїзну частину, призначену для руху в зустрічному напрямку.

Знак 5.24.2 з табличкою 7.1.1 установлюють з обох боків проїзної частини на відстані 50—100 м до розриву в розділювальній смузі, по якому здійснюється переїзд на праву проїзну частину.

10.7.26 Знак 5.25 «Смуга руху для аварійної зупинки» застосовується для зазначення смуги руху для аварійної зупинки (на гірських перевалах, крутих спусках тощо) у разі відмови у роботі гальмової системи. Знак 5.25 установлюється за 50—300 м до початку смуги аварійного гальмування.

10.7.27 Знаки 5.26 «Місце для розвороту» і 5.27 «Зона для розвороту» повинні застосовуватись для позначення розривів у розділювальній смузі, де дозволяється розворот, а на дорогах без розділювальної смуги — місць, де можна безпечно виконати розворот.

Знаки 5.26 і 5.27 установлюються безпосередньо в місцях, призначених для розвороту, а попередні знаки на відстані 50—150 м у населених пунктах і 150—300 м поза ними.

10.7.28 Знаки 5.28.1 і 5.28.2 «Напрямок руху для вантажних автомобілів» повинні застосовуватись для зазначення рекомендованого маршруту руху вантажним автомобілям, самохідним машинам і механізмам.

Стрілка, що її наносять на знаках 5.28.1 і 5.28.2 повинна точно і зрозуміло вказувати на рекомендований напрямок руху для вантажних автомобілів.

Протягом об'їзного маршруту руху знаки 5.28.1 і 5.28.2 повинні установлюватись перед кожним перехрестям. Знаки 5.28.1 і 5.28.2 допускається установлювати попередньо за 100—150 м до перехрестя, де починається маршрут.

10.7.29 Знаки 5.29.1—5.29.3 «Тупик» повинні застосовуватись для позначення доріг, що не мають наскрізного проїзду.

Знак 5.29.1 повинен установлюватись на початку дороги, знаки 5.29.2 і 5.29.3 — перед перетином із зазначеною дорогою. Знаки 5.29.1 — 5.29.3 не повинні застосовуватись як попередні, якщо в подальшому рух дорогою заборонено знаком 3.1 або 3.21.

10.7.30 Знак 5.30 «Рекомендована швидкість» повинен застосовуватись для зазначення швидкості, з якою рекомендується рух на даній ділянці дороги, і установлюватись на початку ділянки, при цьому зона дії знака поширюється до найближчого перехрестя.

Допускається застосування багатопозиційних знаків 5.30 із змінною інформацією.

10.7.31 Знаки 5.31 «Житлова зона» і 5.32 «Кінець житлової зони» повинні застосовуватись для позначення початку і кінця житлової зони, на території якої діють особливі умови руху, визначені ПДР.

Знак 5.31 повинен установлюватись з правого боку всіх доріг, що ведуть до житлової зони, знак 5.32 — на виїзді з житлової зони. Допускається розміщувати знак 5.32 на зворотному боці знака 5.31. Не повинні позначатись знаками 5.31 і 5.32 території подвір'їв житлових будинків.

10.7.32 Знаки 5.33 «Пішохідна зона» і 5.34 «Кінець пішохідної зони» повинні застосовуватись для позначення початку і кінця пішохідної зони, на території якої проїзд транспортних засобів заборонено (історичні місця, центральні частини міст тощо).

Знак 5.33 повинен установлюватись з правого боку дороги або над дорогою на початку зони, знак 5.34 — в кінці зони.

10.7.33 Знаки 5.35.1 і 5.35.2 «Пішохідний перехід» повинні застосовуватись для позначення місць, призначених для організованого переходу пішоходів через проїзну частину, якщо інтенсивність руху автотранспорту перевищує 300 авт/год в обох напрямках та більше 100 пішоходів перетинають проїзну

частину хоча б в одну годину будь-якого дня тижня.

Знак 5.35.1 повинен встановлюватись праворуч від дороги, знак 5.35.2 — ліворуч. На дорогах з розділювальною смугою, де кожна з проїзних частин має дві і більше смуг руху, знак 5.2 повинен встановлюватись ліворуч від кожної з проїзних частин на розділювальній смузі.

У разі відсутності на переході розмітки 1.14.1—1.14.3 знаки 5.35.1 і 5.35.2 повинні бути встановлені так, щоб знак 5.35.1 містився відносно транспортних засобів, що наближаються до переходу, на ближній межі переходу, а знак 5.35.2 — на дальній.

Ширину нерозміченого пішохідного переходу, що міститься між поперечними перетинами дороги, де встановлені знаки 5.35.1 і 5.35.2, повинна визначатись залежно від інтенсивності пішохідного потоку з розрахунку 1 м на 500 піш/год, але становити не менш ніж 4 м.

Знак 5.35.2 допускається розташовувати на зворотному боці знака 5.35.1, призначеного для водіїв зустрічного напрямку.

На регульованих перехрестях, зокрема і на тих, які позначено дорожньою розміткою 1.14.3 і світлофорну сигналізацію не переводять у режим жовтого миготіння, знаки 5.35.1 і 5.35.2 можна не встановлювати.

На нерегульованих перехрестях з нерозміченими пішохідними переходами за умови, що внутрішня межа переходу співпадає з краєм проїзної частини, знаки 5.35.1 і 5.35.2 допускається встановлювати тільки на зовнішніх межах переходу.

10.7.34 Знаки 5.36.1, 5.36.2 «Підземний пішохідний перехід» і 5.37.1, 5.37.2 «Надземний пішохідний перехід» повинні використовуватись для позначення відповідно підземних та надземних пішохідних переходів і встановлюватись зображенням назустріч рухові основних пішохідних потоків біля сходів пішохідних тунелів, мостів і шляхопроводів.

10.7.35 Знак 5.38 «Місце для стоянки» повинен застосовуватись для позначення в населених пунктах місць, а поза ними — майданчиків, спеціально відведених для стоянки транспортних засобів.

10.7.36 Знаки 5.39 «Зона стоянки» і 5.40 «Кінець зони стоянки» повинні застосовуватись для позначення початку і кінця зони, де дозволяється стоянка на проїзній частині або проїзній частині та тротуарі.

Знак 5.39 з однією з табличок 7.6.1—7.6.5 повинен застосовуватись для позначення способу поставлення автомобіля.

10.7.37 Знаки 5.41 «Місце зупинки автобуса», 5.42 «Місце зупинки трамвая» і 5.43 «Місце зупинки тролейбуса» повинні застосовуватись для позначення зупинкових пунктів відповідних видів транспортних засобів, що рухаються за встановленими маршрутами.

Знаки 5.41—5.43 встановлюються на ближньому за напрямком руху транспортних засобів краю зупинкового пункту.

Якщо знаки 5.41—5.43 встановлюються на павільйоні, то їх належить розташовувати над краєм павільйону, повернутим у бік транспортних засобів, що наближаються до нього. Якщо знаки, у разі наявності павільйону, встановлюють на самостійній опорі, то опора повинна міститися на рівні ближнього за напрямком руху краю павільйону, а знак — повернутий у бік транспортних засобів, що наближаються до нього.

Поза населеними пунктами знаки повинні встановлюватись на висоті, визначеній для знаків даної дороги.

10.7.38 Знак 5.44 «Місце зупинки таксі» застосовується для позначення стоянок легкових таксі.

10.7.39 Знаки 5.45 «Початок населеного пункту» і 5.46 «Кінець населеного пункту» повинні застосовуватись для позначення населеного пункту (відповідно початку та кінця), в якому діють спеціальні вимоги, що регулюють порядок руху в населених пунктах, і встановлюються на фактичній межі забудови, яка прилягає до дороги.

На дорогах з однією, двома або трьома смугами для руху в обох напрямках знак 5.46 допускається розмішувати ліворуч, на зворотному боці знака 5.45, призначеного для зустрічного руху.

10.7.40 Знаки 5.47 «Початок населеного пункту» і 5.48 «Кінець населеного пункту» повинні застосовуватись для позначення початку та кінця населеного пункту, в якому на дорозі де встановлені ці знаки не діють вимоги Правил дорожнього руху, які регулюють порядок руху у населених пунктах.

На дорогах з однією, двома або трьома смугами для руху в обох напрямках знак 5.48 допускається розмішувати ліворуч, на зворотному боці знака 5.47, призначеного для водіїв транспортних засобів що рухаються у зустрічному напрямку.

10.7.41 Знак 5.49 «Показчик загальних обмежень швидкості» повинен застосовуватись для інформування водіїв про загальні обмеження швидкості на території України. Знак 5.49 повинен встановлюватись перед в'їздом на територію держави.

10.7.42 Знак 5.50 «Можливість використання дороги» повинен застосовуватись для інформування водіїв

про можливість руху гірською дорогою, зокрема, під час переїзду через перевал, назву якого подають у верхній частині знака. Таблички 1, 2 і 3 — змінні. Табличка 1 червоного кольору з написом «Закрито» забороняє рух, зеленого з написом «Відкрито» — дозволяє. Таблички 2 і 3 білого кольору, написи і позначки на них — чорного. Коли проїзд відкрито, на табличці 2 і 3 — не повинно бути

вказівок. Коли проїзд закрито, на табличці 3 зазначається населений пункт, до якого дорогу відкрито, а на табличці 2 роблять напис «Відкрито до...».

Знак 5.50 повинен установлюватись на початку ділянки дороги, що веде до перевалу, або на початку якої можна обрати інший маршрут чи прийняти інше рішення щодо руху в напрямку перевалу.

10.7.43 Знак 5.51 «Попередній показник напрямків» повинен застосовуватись для зазначення не більш ніж трьох напрямків руху до населених пунктів або інших об'єктів, а знак 5.52 «Попередній показник напрямку» — для зазначення одного напрямку.

Знак 5.51 повинен застосовуватись також для позначення схеми маршрутів об'їзду ділянок доріг, на яких установлено один із заборонних знаків 3.15—3.19. На знаку повинна бути нанесена схема маршруту об'їзду аналогічно знаку 5.56 та зображення відповідного заборонного знака.

10.7.44 Знак 5.51 повинен установлюватись на відстані 300 м від перехрестя або початку смуги гальмування поза населеними пунктами і за 50 м — у населених пунктах. На автомагістралях повинен бути установлений попередній знак на відстані 800 м від перехрестя або початку смуги гальмування. Допускається установлювати знак над проїзною частиною.

На знаку можуть бути нанесені зображення знаків 3.2—3.8, 3.11—3.20, 3.29, 3.31, 5.1, 5.3, 5.28.1—5.30, 5.61.1, 6.1—6.24, символи аеропорту, спортивні піктограми, логотипи, логознаки і т. ін. У нижній частині знака 5.51 зазначають відстань від місця розміщення знака до перехрестя або початку смуги гальмування.

10.7.45 Знак 5.52 повинен застосовуватись на дорогах з двома і більше смугами для руху в одному напрямку.

Знак 5.52 повинен установлюватись над проїзною частиною дороги безпосередньо перед початком смуги гальмування, а у разі її відсутності — на відстані 150 м від перехрестя поза населеними пунктами і 50 м — у населених пунктах.

На дорогах з двома або трьома смугами для руху в обох напрямках застосування знака 5.52 допускається на ділянках доріг, де установити знак 5.51 складно (високі насипи, глибокі виямки, наявність будівель, зелених насаджень), а також перед перехрестями, де для ліво- і правоповоротного потоку відведено самостійні смуги. В цьому разі знак 5.52 належить установлювати на відстані 300 м від перехрестя або початку смуги гальмування поза населеними пунктами і за 50 м — у населених пунктах, а на автомагістралях, крім того, і на відстані 800 м від перехрестя чи початку смуги гальмування.

10.7.46 Знаки 5.53 «Показник напрямку», 5.54 «Показник напрямків» повинні застосовуватись для зазначення напрямку руху до населених пунктів або інших об'єктів.

Знаки 5.53, 5.54 повинні установлюватись безпосередньо перед перехрестям або з'їздом з дороги. Якщо дорога має не більше ніж дві смуги для руху в обох напрямках, допускається установлювати знаки 5.53 і 5.54 ліворуч від дороги, а у разі наявності розділювальної смуги — і на ній.

В населених пунктах допускається застосовувати знак 5.54 як попередній показник напрямків (замість знаків 5.51, 5.52), який установлюється відповідно до вимог, викладених у п.10.7.44.

На знаках 5.53, 5.54 можуть бути зазначені відстані до позначених на них об'єктів (км), нанесені зображення знаків 3.2—3.8, 3.11—3.20, 3.29, 3.31, 5.1, 5.3, 5.28.1—5.30, 6.1—6.24, символи аеропорту, спортивні піктограми, логотипи, логознаки і т. ін.

10.7.47 Написи на знаках 5.51—5.54 можуть бути продубльовані латинськими літерами на дорогах, якими проходять маршрути, позначені знаком 5.61.1 з зеленим тлом.

10.7.48 Знак 5.55 «Схема руху» повинен застосовуватись у разі необхідності зазначити маршрут руху, якщо на перехресті рух в окремих напрямках заборонено, або зазначити дозволені напрямки руху на перехресті із складним плануванням.

Схема руху зображена на знаку 5.55 повинна відповідати реальному плануванню перехрестя.

Знак повинен установлюватись безпосередньо перед перехрестям. Допускається установлювати попередній знак у населених пунктах на відстані від 50 до 100 м, а поза населеними пунктами — за 150—300 м від перехрестя.

10.7.49 Знак 5.56 «Схема об'їзду» повинен застосовуватись для зазначення маршруту об'їзду ділянки дороги, що тимчасово закрита для руху.

Знак повинен установлюватись поза населеними пунктами на відстані від 150 до 300 м, а в населених пунктах — за 50—100 м від початку об'їзду.

10.7.50 Знаки 5.57.1 і 5.57.2 «Напрямок об'їзду» повинні застосовуватись для зазначення напрямку об'їзду ділянки дороги, що тимчасово закрита для руху.

Знаки 5.57.1 і 5.57.2 належить установлювати перед кожним перехрестям, де змінюється напрямок маршруту.

Стрілка, що наноситься на знаках 5.57.1 і 5.57.2 повинна точно і зрозуміло вказувати на рекомендований напрямок об'їзду.

10.7.51 Знаки 5.58.1 і 5.58.2 «Назва об'єкта» повинні застосовуватись для позначення об'єктів на маршруті, окрім назви населених пунктів, та установлюватись безпосередньо перед об'єктом (вулиця, річка, озеро, перевал, визначне місце тощо). Знак 5.58.1 позначає об'єкти у населених пунктах, знак 5.58.2 — на всіх інших дорогах та дорогах, що проходять через населені пункти, позначені знаком 5.47.

10.7.52 Знак 5.59 «Показчик відстаней» повинен застосовуватись для зазначення відстаней до населених пунктів, що розташовані на маршруті, та установлюватись на виїздах з міст та інших великих населених пунктів, після розв'язок на різних рівнях, складних перехресть на одному рівні, а на ділянках доріг між ними — не рідше ніж через 40 км.

На дорогах з однією, двома або трьома смугами для руху в обох напрямках знак 5.59 допускається розміщувати ліворуч, на зворотному боці знака 5.51.

Якщо написи на знаку 5.59 необхідно продублювати латинськими літерами, слід установлювати дублюючий знак 5.59 з написами латинськими літерами через 50 м від першого знака.

10.7.53 Знак 5.60 «Кілометровий знак» повинен застосовуватись для позначення відстані від початку дороги (населеного пункту, державного кордону, місця прилягання до іншої дороги або від іншого об'єкту згідно з паспортом дороги) до місця установлення знака. Допускається установлювати на одній опорі два знаки 5.60, розміщені зворотнім боком один до одного.

На дорогах без розділювальної смуги з чотирма і менше смугами руху двобічні знаки 5.60 повинні установлюватись тільки з одного боку дороги.

На дорогах з розділювальною смугою знаки 5.60 належить установлювати посередині смуги або з правого боку дороги для кожного напрямку руху.

10.7.54 Знаки 5.61.1—5.61.3 «Номер маршруту» повинні застосовуватись для зазначення номера дороги (маршруту), затвердженого у встановленому порядку. Знаки 5.61.1 повинні установлюватись на початку дороги і повторюватись через кожні 15—20 км, а знаки 5.61.2, 5.61.3 — перед перехрестям.

10.7.55 Знак 5.62 «Місце зупинки» повинен застосовуватись для зазначення місця зупинки транспортних засобів під час заборонного сигналу світлофора (регулювальника), а також на нерегульованих залізничних переїздах.

Знак належить установлювати праворуч від дороги або над проїзною частиною.

Якщо знак застосовується самостійно (без розмітки 1.12), то відстань від знака до світлофора, шлагбауму повинна дорівнювати 5 м, а до ближньої рейки — 10 м.

Допускається застосовувати знак для дублювання розмітки 1.12, нанесеної відповідно до вимог ДСТУ 2587.

10.8 Знаки сервісу

10.8.1 Знаки сервісу 6.1—6.24 застосовуються для інформування учасників руху про відповідні об'єкти. Знаки сервісу повинні установлюватись безпосередньо біля об'єктів, а якщо вони розташовані осторонь дороги — біля місць повороту до них. В останньому разі на знаку треба зазначати напрямок руху до об'єкта і відстань до нього.

На дорогах поза населеними пунктами знаки сервісу повинні установлюватись попередньо за 60—80 км, 15—20 км і 400—800 м від позначеного об'єкта, в цьому разі на знаках потрібно зазначати відстань до об'єкта. Зазначаючи відстань до об'єктів, розташованих осторонь дороги, на знаках сервісу, що установлюються за 60—80 км і 15—20 км, необхідно враховувати відстань від об'єкта до повороту до нього.

На дорогах у населених пунктах знаки сервісу слід встановлювати попередньо за 50—100 м від позначеного об'єкта і на найближчих до нього поворотах (перехрестях).

10.8.2 Допускається на знаку сервісу 6.10 замість напису «ДАІ» зазначати інші офіційно вживані назви підрозділів Міністерства внутрішніх справ або їх скорочення (наприклад: «Міліція», «Печерське РУ-ГУМВС», «Пост ДПС», «МРЕВ-2»), а також номери їх контактних телефонів.

10.9 Таблички до дорожніх знаків

10.9.1 Таблички до дорожніх знаків застосовують для уточнення, обмеження дії інших дорожніх знаків. Таблички повинні застосовуватись тільки разом із знаками. Розташовуватись вони повинні без

посередньо під знаком, за винятком табличок 7.2.2—7.2.4, 7.8.

З одним знаком, за винятком знака 5.38, допускається застосовувати не більше ніж дві таблички.

10.9.2 Табличку 7.1.1 «Відстань до об'єкта» потрібно застосовувати з попереджувальними знаками, якщо початок небезпечної ділянки міститься на іншій відстані, ніж зазначена у п. 10.3.2, а також з іншими попередньо встановленими знаками, за винятком знаків 5.16, 5.18, 5.20.1—5.20.3, 5.28.1, 5.28.2, 5.56 і знаків сервісу.

10.9.3 Табличка 7.1.2 «Відстань до об'єкта» повинна застосовуватись тільки із знаком 2.1, який встановлено поза населеними пунктами, якщо перед перехрестям встановлено знак 2.2.

10.9.4 Таблички 7.1.3 і 7.1.4 «Відстань до об'єкта» повинні застосовуватись з попереджувальними знаками в місцях повороту в бік небезпечних ділянок дороги, а також із знаками 5.1, 5.3, 5.38 — в місцях повороту до зазначених об'єктів.

10.9.5 Табличка 7.2.1 «Зона дії» повинна застосовуватись:

— з попереджувальними знаками 1.3.1, 1.3.2, 1.6, 1.7, 1.9, 1.10, 1.13—1.18, 1.33, 1.36, 1.37, 1.39 для зазначення довжини небезпечної ділянки, але, якщо знак встановлюється повторно, табличку потрібно встановлювати під повторним знаком;

— із заборонними знаками 3.20, 3.25, 3.27, 3.33 для зазначення зони дії знаків. Зона дії знаків, зазначена на табличці, не повинна сягати далі зони, передбаченої п.10.5.36;

— з інформаційно-вказівним знаком 5.30, крім випадку, коли його застосовано з попереджувальним знаком, якщо дія знаків не поширюється до найближчого перехрестя.

10.9.6 Таблички 7.2.2—7.2.6 «Зона дії» повинні застосовуватись тільки із знаками 3.34—3.37, а також 5.41 і 5.43 (тільки табличка 7.2.2);

табличка 7.2.2 — для зазначення зони дії знака, якщо вона не поширюється до найближчого перехрестя, а також для зазначення довжини одного або декількох, розміщених один за одним зупинкових майданчиків, позначених знаками 5.41, 5.43;

табличка 7.2.3 — для зазначення кінця зони дії знака;

табличка 7.2.4 — для інформування водіїв про те, що вони перебувають у зоні дії знаків 3.34—3.37;

таблички 7.2.5 і 7.2.6 — для зазначення зони дії знака, праворуч і (або) ліворуч від нього, якщо зупинка або стоянка забороняється вздовж одного боку площі, фасаду будинку тощо.

У разі розміщення знаків на стояках таблички 7.2.2—7.2.4 повинні розміщуватись під знаком.

У разі розміщення знаків на консольних опорах або над проїзною частиною, узбіччям або тротуаром таблички повинні розміщуватись збоку від знака (праворуч або ліворуч) таким чином, щоб знак містився ближче до середини проїзної частини.

10.9.7 Таблички 7.3.1—7.3.3 «Напрямок дії» повинні застосовуватись із знаками 3.1—3.8, 3.11 — 3.14, 4.11—4.15, 5.3, 5.31, 5.33, що встановлюються безпосередньо перед перехрестям для зазначення їх дії на перехрещуваній дорозі.

Допускається застосування табличок 7.3.1 і 7.3.2 із знаком 5.38, щоб зазначити розташованість стоянкового майданчика відносно дороги, якщо він віддалений від краю проїзної частини не більше ніж на 10 м.

10.9.8 Таблички 7.4.1—7.4.3 повинні застосовуватись, щоб зазначити дні тижня, протягом яких діє знак: 7.4.1 — суботні, недільні та святкові дні, 7.4.2 — робочі дні, 7.4.3 — період часу, який охоплює декілька днів.

Табличка 7.4.4 «Час дії» повинна застосовуватись для того, щоб зазначити час доби, протягом якого діє знак.

Таблички 7.4.5—7.4.7 «Час дії» повинні застосовуватись для того, щоб зазначити дні тижня і час доби, протягом яких діє знак.

10.9.9 Таблички 7.5.1—7.5.8 «Вид транспортного засобу» повинні застосовуватись, щоб зазначити вид транспортного засобу, на який поширюється дія знака.

Табличка 7.5.1 поширює дію знака на вантажні автомобілі, у тому числі і з причепом, з дозволеною максимальною масою понад 3,5 т, 7.5.3 — на легкові автомобілі, а також вантажні автомобілі з дозволеною максимальною масою до 3,5 т, 7.5.8 — на автомобілі, що перевозять небезпечні вантажі.

10.9.10 Таблички 7.6.1—7.6.5 «Спосіб поставлення транспортного засобу на стоянку» повинні застосовуватись із знаком 5.39, щоб зазначити спосіб поставлення транспортних засобів на стоянці біля тротуару і на ньому.

Табличка 7.6.1 зазначає, що всі транспортні засоби повинні бути поставлені на стоянку на проїзній частині вздовж тротуару. Таблички 7.6.2—7.6.5 зазначають спосіб ставлення легкових автомобілів та мотоциклів на

стоянці.

У населених пунктах, де стоянка дозволена з лівого боку вулиці, можна застосовувати таблички 7.6.1—7.6.5 із дзеркальним зображенням символів.

10.9.11 Табличка 7.7 «Стоянка з непрацюючим двигуном» повинна застосовуватись із знаками 5.38 або 5.39 для заборони стоянки транспортних засобів з працюючим двигуном.

10.9.12 Табличка 7.8 «Напрямок головної дороги» повинна застосовуватись із знаками 2.1—2.3, щоб зазначити напрямок головної дороги на перехресті, де вона змінює свій напрямок.

У разі розміщення знаків на стояках табличка повинна розташовуватись під знаком. У разі розміщення знаків на консольних опорах або над проїзною частиною, узбіччям або тротуаром табличка повинна розташовуватись праворуч від знака.

10.9.13 Табличка 7.9 «Смуга руху» повинна застосовуватись для зазначення смуги, на яку поширюється дія знака або світлофора, у цьому разі знак повинен розташовуватись над смугою руху.

10.9.14 Табличка 7.10 «Кількість поворотів» повинна застосовуватись із знаками 1.3.1 або 1.3.2 якщо кількість кривих у плані три і більше. На табличці потрібно зазначати кількість кривих у плані.

10.9.15 Табличка 7.11 «Поромна переправа» повинна застосовуватись із знаком 1.8 і інформувати про наближення до поромної переправи.

10.9.16 Табличка 7.12 «Ожеледиця» повинна застосовуватись із знаками 1.13, 1.38, 1.39, 3.1—3.4, 3.6—3.14, 3.25, 3.27, 3.29, 3.31 і зазначає, що дія знака поширюється тільки на той час, коли проїзна частина слизька.

10.9.17 Табличка 7.12 «Вологе покриття» повинна застосовуватись із знаками 1.13, 1.38, 1.39, 3.1—3.4, 3.6—3.14, 3.25, 3.27, 3.29, 3.31 для зазначення того, що дія знака поширюється тільки на той час, коли покриття проїзної частини вологе.

10.9.18 Табличка 7.14 «Платні послуги» повинна застосовуватись із знаками 5.38 або 5.39 для позначення стоянкових майданчиків, розташованих за межами проїзної частини, а також для позначення спеціально збудованих «карманів» для стоянки транспортних засобів на проїзній частині дороги, на яких беруть платню за стоянку, а також із знаками 6.6, 6.7, 6.11, 6.23 де послуги надаються тільки за плату.

10.9.19 Табличка 7.15 «Місце для огляду автомобілів» повинна застосовуватись із знаками 5.38 і 6.15 для позначення стоянкових майданчиків, на яких є естакада або оглядова канава.

10.9.20 Табличка 7.16 «Сліпі пішоходи» повинна застосовуватись із знаками 1.32, 5.35.1, 5.35.2, а також транспортними світлофорами для попередження про те, що пішохідним переходом користуються сліпі пішоходи.

10.9.21 Табличка 7.17 «Інваліди» повинна застосовуватись із знаком 5.38 і зазначає стоянковий майданчик (або спеціально відведену його частину) відведений для стоянки транспортних засобів, якими керують інваліди.

10.9.22 Табличка 7.18 «Крім інвалідів» повинна застосовуватись для зазначення того, що дія знаків 3.1, 3.34—3.38 не поширюється на транспортні засоби, якими керують інваліди.

10.9.23 Табличка 7.19 «Обмеження тривалості стоянки» повинна застосовуватись із знаками 5.38, 5.39 для того щоб зазначити максимально допустиму тривалість перебування транспортних засобів на стоянці.

10.9.24 Табличка 7.20 «Діє від...» повинна застосовуватись разом з дорожніми знаками 3.1—3.25, 3.27, 3.29, 3.31, 3.33—3.38, 3.40, 3.41, 4.1—4.6, 4.10, 4.12—4.15 (стосовно смуг руху), 4.16, 5.1, 5.3, 5.5, 5.7, 5.8, 5.10, 5.11, 5.13, 5.15—5.19, 5.31, 5.33, 5.45 для зазначення часу (день, місяць, рік), з якого починає діяти дорожній знак (за винятком тимчасових), який встановлено там, де його раніше не було.

Табличка повинна установлюватись одночасно із знаком не пізніше ніж за 14 діб до початку чинності знака і зніматись не раніше ніж за 14 діб після того, як знак став чинний. Встановлення та демонтаж таблички в проєкті (схемі) організації дорожнього руху не відображаються.